SERIA II.—ANUL IV, No. 853—246. **Ediţia a treia** MARŢI, 1 SEPTEMBRE 1898

NUMĂRUL 10 BANI

ABONAMENTELE

In ţară, pe an . . . . 20 lei

„ străinătate . . . . 40 „

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

REDACŢIA

No. 3 — STRADA CLEMENŢEI — No. 3

EPOCA

NUMĂRUL 10 BANI

ANUNCIURILE

Pagina III-a, linia 30 bani

„ IV-a, „ 15 „

INSERŢIUNI şi RECLAME, linia corp 8, 2 lei

ADMINISTRAŢIA

No. 3 — STRADA CLEMENŢEI — No. 3.

AMĂNUNTE asupra ASASINAREI IMPĂRĂTESEI AUSTRIEI

LEGENDE LIBERALE

Am arătat cum colectiviştii, pierzînd beneficiul legendelor politice, s'apucă să croiască legenda că numai ei aŭ lucrat pentru dezvoltarea economiei naţionale, că tot ce s'a făcut în această direcţiune e opera lor.

Pentru aceasta, ei nu se sfiesc să ia cu hapca munca altora şi să se falească cu ea, cum aŭ făcut în numărul de la 28 August al *Voinţei lui Mărgăritescu*, cu împroprietărirea clăcaşilor şi secularizarea averilor mînăstireşti — acte cuziste — şi cu podul peste Dunăre, cu portul Constanţei şi organizarea navigaţiunei fluviale şi maritime - acte ale ultimului regim conservator.

Dacă am relevat numai aceste fapte, fiind cele mai bătătoare la ochi nişte monumente de neruşinată minciună — asta nu însamnă că primim drept bune toate cele-l'alte laude ale *Voinţei ocnaşului*.

Puteam să relevăm, din primul moment, minciuna că Creditele funciare aŭ fost înfiinţate de partidul liberal. Aceste instituţiuni bine-făcătoare aŭ fost create tot de un guvern conservator, aceasta o ştie toată lumea.

Dar mai sunt o sumă de jumătăţi de minciuni.

Aşa de pildă, colectiviştii se laudă cu căile ferate. Dar numai ei aŭ făcut drumuri de fier?

Toate guvernele noastre aŭ lucrat în această privinţă, toate îşi aŭ partea lor. Trebue să fie cineva zmintit saŭ nerusinat ca să revendice căile ferate pentru un singur partid. Construirea căilor ferate era o necesitate impusă de alipirea Romîniei către partea civilizată a Europei, şi toate guvernele romîneşti aŭ satisfăcut'o; singura deosebire e că conservatorii n'aŭ speculat această nevoe a ţării şi n'aŭ făcut averi fabuloase, cum aŭ făcut unii liberali.

Se laudă colectiviştii cu vînzarea bunurilor Statului la ţărani. Ştiŭ colegii lui Margăritescu, carî falşifică istoria contimporană cu aceeaşi înlesnire cu care plăsmuia ocnaşul scrisori ale fostului Mitropolit Primat, ştiŭ ei ce împrejurări aŭ impus facerea acestei legi?

Cine cunoaşte istoria acestei chestiuni, ştie bine că meritul iniţiativei nu e al partidului liberal.

Dar, ce fel de lege a vînzării bunurilor Statului *la ţărani* aŭ făcut liberalii? Şi cum aŭ aplicat-o?

Lucrul e în deobşte cunoscut. Legea a fost ast-fel ticluită, în cît să folosească cărdăşiei colectiviste. Şi legea a fost ast-fel aplicată în cît foarte puţini ţărani aŭ putut cumpăra pămînt de la Stat, dar foarte mulţi colectivişti s'aŭ culcat seara fără moşie şi s'aŭ sculat a doua zi dimineaţa mari proprietari rurali.

Orî cînd vor pofti d-nii colectivişti — dacă le dă mîna să lungească vorba — le putem dovedi cu cifre acest colosal gheşeft, făcut pe spinarea bietului ţăran.

Aŭ trebuit să intervie conservatorii şi să modifice legea aşa, ca *numai ţăranii să poată cumpăra pămînt de la Stat*, pentru ca să se puie capăt acestui periculos abuz

Se mai laudă nechibzuiţii cu legea tocmelilor agricole.

Iată o chestiune asupra căreia sunt multe de spus. Dar, cum probabil colegii ocnaşului sunt greoi la pricepere, le vom supune o singură observaţie: legea tocmelilor agricole, făcută de conservatori în momente critice pentru ţară, a fost modificată, rînd pe rînd, de toate guvernele, liberale şi conservatoare. Faptul acesta nu spune el nimic oamenilor de la *Voinţa lui Mărgăritescu*?

Şi legea aceasta e menită să mai fie încă de multe orî modificată. Chiar guvernul actual vrea s'o modifice iar.

Atunci, de unde şi pînă unde se trece legea tocmelilor agricole în patrimoniul esclusiv al partidului liberal?

Scriitorii colectivişti impută partidului conservator asprimea legii de tocmeli făcută de dînşii, în vremuri! Dar ştiŭ aceşti scriitori, în ce împrejurări s'a făcut acea lege şi cîte interese mari avea de împăcat? Probabil că nu ştiŭ.

Am avea multe de spus, dacă ne-ar ierta vremea şi locul. Dar ne mulţumim şi cu atît.

Cînd vom mai prinde pe colectivişti în flagrant delict de făurire de legende, le vom da şi restul.

O PRIMĂRIE HOAŢĂ

Un ziar din Capitală a publicat Sîmbătă, următoarea ştire:

«Erî judecătoria II Iaşi a pronunţat hotărîrea în procesul intentat comunei Iaşi de către sub comisarul Răileanu.

«Primăria era acuzată că «ar fi sustras» materialele (cărămidă) ce eraŭ depositate lîngă abator, şi carî aparţineaŭ d lui Răileanu

«Materialele aŭ servit comunei la aşternerea şoselelor din jurul abatoriului.

«Faptul de sustragere dovedindu-se, comuna a fost condamnată la 500 lei daune, procente şi cheltueli de judecată».

Se vede că domnii de la primăria din Iaşi, despre a căror «sustragere» s'a vorbit atîta, neavînd, cine ştie în ce zi, ce să «sustragă» în profitul lor personal, aŭ «sustras pentru primărie, numai aşa, ca să nu piardă obiceiul.

Bravo primărie! Bravo primar şi bravo ajutoare! Ne-am obişnuit să auzim că la primăria din Iaşi nu se plătesc lefurile funcţionarilor, că se pun sequestre pe veniturile comunei pentru datorii neplătite. că ajutoarele de primar încasează cîte 20 de lei pe zi diurnă pentru «a supraveghea» patru boi, proprietatea comunei; dar că această primărie ar fi ajuns în halul ca să fie dată în judecată şi condamnată pentru *hoţie*, iată ceva ce nu ne-ar fi trecut prin minte.

Sub colectivişti ce nu-i posibil?

OBRAZ COLECTIVIST

Aţi notat, socotesc, că nu o dată d. Chiru, directorul general al poştelor, a fost acuzat în presă de incorectitudini.

Şi cu toate acestea. d. Chiru continuă să şi exercite funcţiunile, şi nici măcar nu caută să dărîme acuzările formulate în contra d sale.

Obraz colectivist.

In categoria d-lui Chiru, intră Melisiano şi compania de la primăria Capitalei. Acest domn a fost tratat, de chiar amicii săi politici, de «pungaş».

D. Melissiano este încă ajutor de primar, nu caută să se disculpe — ar fi şi greŭ — şi nici superiorii săi nu iaŭ vre-o măsură.

Obraz colectivist.

Moare un domn Mavrocordat, funcţionar la regia monopolurilor. Se constată că acesta, cît timp a fost în slujbă, a furat şi se mai conastată că este văr cu d. Gogu Cantacuzino. Presa ministrului de finanţe trimite pe reclamanţi la Cimitirul Belu.

Obraz colectivist.

Te minunezi nu atît de predilecţia ce aŭ aceşti oameni de a'şi vîri mîna în lada Statului — aceasta este un vechiŭ năravi colectivist — ci de seninătatea de cuget cu care aceşti onorabili încasează toate acuzările, atît cel vizaţi personal, cît şi cel puşi ca să-i controleze.

Cel mult, cînd un colectivist este dat afară din slujbă pentru pungăşii, i se face aceasta ca pedeapsă, nu pentru-că a furat, ci pentru că nu a fost îndestul de dibaciŭ, ca, furînd, să nu fie prins.

Intr'atît de decăzut este partidul care ne cîrmueşte astăzi.

Obrazul colectiviştilor nu roşeşte nici odată.

Impărăteasa Elisabeta a Austriei.

PRIMĂRIA CAPITALEI

Cine va fi primar?

Nedumerirea cea mai mare domneşte între guvernamentali în privinţa remanierei ministeriale, precum şi în privinţa alcătuirei listei colectiviste pentru alegerile comunale din Capitală. Nedumerirea e cu atît mai mare, că abia acum simt colectiviştii că la cel dintîiŭ gol, fie cît de neînsemnat, ce se produce în rîndurile lor, nu găsesc un om de seamă.

Din această causă, pînă acum nu ştie nici măcar d. Sturdza cum se va remania cabinetul şi cine va figura în capul listei guvernamentale din Capitală, adică cine va succeda d-lui C. F. Robescu.

In consecinţă, s'a hotărît, că: de oare-ce succesiunea d lui C. F. Robescu este strîns legată de remaniarea ministerială, resolvarea ei să se amîne pînă după întoarcerea M. Sale Regelui în ţară. Abia atunci, ca o consecinţă a remanierei ministeriale, se va desemna cine va figura în capul listei guvernamentale.

Sacrificarea d-lui Robescu şi a consilierilor

Aceasta însă nu împiedică pe colectivişti să facă fel de fel de combinaţii, în ce priveşte modul alcătuirei listei.

Aşa, ideia care se agită mai mult este ca alegătorii colectivişti din fie-care culoare să fie convocaţi la o consfătuire, spre a desemna cîte cinci membri din sînul lor.

Ast-fel cinci culori ar desemna 25 de membri pentru lista colectivistă, rămînînd ca şease să fie desemnaţi de clubul colectivist în unire cu guvernul.

In ce priveşte pe d. Robescu, a cărui sacrificare este definitiv hotărîtă, i-se va oferi un loc în consiliul comunal, pe care dacă nu'l va primi, — sănătate bună, zic colectiviştii.

Dintre consilierii actuali se vorbeşte cu oare-care siguranţă că vor fi sacrificaţi d-nii Solacolo, Melissianu, Alexandriu farmacist, Tache Stănescu şi Micleşcu.

Teroarea prin mahalale

De şi tocmai două luni ne mai despart de alegerile comunale, deşi alcătuirea listei colectiviste se ascunde încă în negura combinaţiilor, toţi colectiviştii îngrijaţi de discreditul în care aŭ căzut în faţa o opinie publice, aŭ început deja cunoscutele lor operaţiuni electorale prin mahalale. Toţi inspectorii, comisarii şi subcomisarii, fie comunali, fie administrativi, n'aŭ altă treabă de cît să organiseze căpărării electorale prin mahalale. Fie-care comisar are în seama sa 10—15 agenţi electorali, cu carî teroriseză pe alegători; pe unii îi ameninţă, altora le intenteză o serie de procese de contravenţie; unora li se făgăduesc slujbe şi ofaceri veroase, altora li-se fac concesiuni ilegale.

Brutarii pot să vîndă pîinea şi cu 500 grame lipsă la cîntar, pungaşii pot să-şi exercite în toată libertatea meseria lor, — poliţia n'are nici habar de ei, căci e ocupată numai cu certuri electorale, avînd sancţiunea deplină a d lui Palladi şi prin urmare, a întregului guvern.

DIN STREINATATE

Creta şi Europa

Nouile turburări ce aŭ isbucnit în Creta, vor avea cel puţin folosul de a atrage atenţia marilor Puteri asupra unei situaţii care nu mai poate fi prelungită fără grave inconveniente. Căci este deplorabil de se a vedea născîndu-se un conflict între o parte a populaţiei cretane şi o porţiune din trupele întreţinute în Creta de Puteri, în vederea menţinerei ordinei. Nimic nu poate sdruncina mai mult această autoritate morală a Europei, pe care se reazămă stabilitatea stărei de lucruri provisorie în Creta. Şi mai este regretabil că asemenea incidente să dea drum liber Turciei, în ce priveşte pretenţiile sale asupra Creteî.

Diplomaţia turcească nu va întîrzia să observe, de sigur, că Puterile nu pot revendica dreptul de a exercita, fără concursul său, protectoratul asupra Creteî, căci şi populaţia musulmană trebue protejată. Aceasta s'ar obţine numai cu condiţia menţinerei trupelor otomane în Creta, trupe ce tocmai atît Puterile cît şi creştinii vor să le alunge cît mai repede.

Este însă unpunct asupra căruia toată lumea este de acord, şi pe care nouile turburări îl fac evident: politica marilor Puteri în privinţa Creteî este afectată de un viciŭ radical şi ea nu ne poate duce de cît la o adevărată catastrofă. S'a voit să se facă ceva provisoriŭ. S'a voit să se imobilizeze un popor în plină mişcare.

S'a crezut că se poate face ceva definitiv cu mijloace temporare, întrebuinţînd expediente în loc de soluţiuni. Scopul scopurilor, culmea abilităţei, s'a crezut că este să se elimineze din problemă greutăţile cele mai mari, să se considere ca neavenite, şi să se proclame cu un ton de oracol că totul este regulat.

S'a vorbit de instituirea unei republice cretane sub tutela Puterilor.

Cu aceasta să crelază un corp fără cap, un guvernămînt decapitat, care nu poate avea nici baza destul de largă pentru a fi bine aşezat, nici un şef capabil de a impune respect tuturor elementelor unei populaţii divizate.

Oare şi închipue cine-va că se poate înlătura chestiunea guvernatorului Creteî? Că creştinii nu vor continua să'şi îndrepte privirile spre Grecia?

Soluţia

Nu; dacă puterile voesc, zice *Le Temps*, să se înlăture o nouă explozie, dacă ele voesc în mod sincer pacea în Orient, trebue să repudieze politica de struţ; situaţia trebue privită în faţă şi trebue să se clădească o ordine solidă şi permanentă, avîndu-se în vedere îndeplinirea obligaţiilor contractate de Europa şi satisfacerea dorinţelor formulate de candidaţi.

Acest punct de vedere al oficiosului guvernului francez pare că stăpîneşte şi pe amiralii din apele Creteî.

In adevăr, comitetul naţional cretan declarînd că nu mai poate lua răspunderea situaţiei, în urma ultimelor turburări, *Agenţia Română* ne comunică următoarea telegramă, cu data de Simbătă: O depeşă a amiralilor, datată din Canea, răspunzînd declaraţiunii comitetului, *zice că ei recunosc legitimitatea observaţiunilor sale, adoptă încetarea regimului provisoriŭ şi apelează la comitet ca să continue funcţiunile sale.*

Foreign.

TRIBUNA LITERARA

Conferinţe populare

Ne plîngem zilnic de starea înapoiată în care se găseşte poporul nostru faţă de manifestaţiile intelectuale; suntem nemulţumiţi de răceala cu care sunt primite de acelaşi popor toate producţiile noastre literare, şi ştiinţifice şi nimeni nu s'a gîndit a lecui răul acesta aşa de mare pentru desvoltarea poporului nostru.

Trebuie pornită o luptă, dar o luptă gigantică, avînd în vedere tocmai înapoiata stare şi indiferenţă caracteristică a poporului — şi lupta aceea sigur va da roade frumoase — dacă va fi pornită din dragostea sinceră de a face bine, şi nu din setea vanităţei, izvorul mai tuturor acţiunilor frumoase la noi.

Lupta aceasta a fost de mult propusă şi a avut întru cît-va un rezultat frumos. *Bibliotecile de popularizare* aŭ fost semnalul luptei. A populariza artele frumoase, ştiinţele, a pune pe un preţ de nimic bucăţile literare şi cunoştinţele folositoare în mîna fie-căruia — e sigur un frumos început; dar nu decisiv în formarea unei păturî culte, în formarea unei elite intelectuale. Trebuiaŭ che tueli colosale şi băneşti şi morale ca să poţi introduce pe calea aceasta literatura şi ştiinţa acolo unde razele lor nu pătrunseseră încă. Şi apoi publicului nostru tocmai cărţile, tocmai lucrările aceste, orî cît de eftine ar fi, nu 'i eraŭ dragi, nu voia să le primească — lui îi trebuia o altă cale mai hotărîtoare, şi calea aceasta o găsesc în conferinţele populare.

Nici cheliuelile, nici indiferenţa nu le va întîmpina, veî găsi un director de şcoală să'ţi dea o sală liberă. veî găsi tot-d'auna un public pentru o oră pe săptămînă. Şi apoi legătura între orator şi public e mai puternică, comunicaţia e mai uşoară, furîsurirea ce o resimte auditorul e mai vie, de cît între scriitor şi public.

In Rusia. Germania şi mai ales în ţările nordului, Scandinavia şi Norvegia, există asociaţii întregi pentru popularisarea ştiinţelor şi artelor frumoase. Se ţin conferinţe la oraşe, la sate se scriŭ reviste şi se împart aproape gratuit publicului. O luptă numai de cîţi-va anî a dat resultate superbe şi-mi vine să cred că, dacă popoarele acele sunt azî aşa de bine văzute de ţările culte, datoresc vaza şi renumele lor popularizatorilor lor.

Această luptă a fost începută de studenţi. In vacanţiile mari, părăsind facultăţile, plini de puterea cîştigată şi de cunoştinţele noi dobîndite, dornici de a'şi împărtăşi altor cele auzite, aŭ pornit în oraşele şi provinciile lor du-îndu cu ei ştiinţa şi adevărul, luptînd contra inculturei şi bigotismului în care fatal eraŭ aruncaţi concetăţenii lor.

Şi resultatele, cum spun, aŭ fost admirabile. O ast-fel de luptă se impune şi studenţilor noştri, o ast-fel de luptă se cere şi de poporul nostru. Poporul nostru, pus în condiţiuni rele, prin poziţia etnică a ţărei departe de civilisaţie şi elemente civilisatoare, trăit în contact cu popoarele slave şi cu turcii, şi-a însuşit mult din bigotismul şi fatalismul lor. Alcoolismul ne decimează şi ne măreşte zilnic numărul nevroselor; sifilisul şi pelagra degenerează şi restul elementului sănătos, şi în contra acestor plăgi ne trebuesc regeneratorî — contrar vom vedea răul crescînd.

Şi nu numai acestea sunt relele care trebuesc combătute, ci avem atîtea şi atîtea nevoi! Poporul e furat de fel de fel de speculanţi, poporul e incult şi pătura acea pretinsă cultă e lipsită de vlagă. Regeneratorii acestei stărî trebue să fie studenţii Dr. Obreja, în conferinţa d sale despre «*Obsesiuni*,» termină apelînd la sentimentele studenţilor şi la munca lor pentru folosul poporului.

Studenţii trebuesc să vadă că vor deveni mîine profesorî, doctorî, că le va trebui un public care să'ţi priceapă şi să le dea pe lîngă admiraţia muncei lor, şi putinţa de a exista. Fără clienţi un doctor nu poate exista, fără elevi un profesor nu poate să facă cursurî şi cu lipsa de cultură şi cu lipsa de entuziazm pentru ştiinţă a publicului nostru, doctorii şi profesorii sunt nevoiţi să sufere.

Interesul lor individual e în joc, dacă nu vor a pune sentimentul lor etic pentru formarea unei ţărî culte. pentru ridicarea Romîniei la acelaşi nivel intelectual cu cele-l'alte popoare culte.

Conferinţelor populare, le sunt rezervate fapte mari iar conferenţiarilor numele cel mai frumos ce se poate da unui om: *regeneratorul unui popor*.

La noi. pînă azî nu s'a făcut nimic. La *Tîrgu-Jiu* aud de existenţa unei societăţi de învăţătorî şi preoţi ca 1 aŭ şi o revistă «*Lumina Poporului*» şi aŭ ca tendinţă de a populariza prin scris şi graiŭ ştiinţa şi literatura.

Inceputul e bun şi promite.

La Mehedinţi se pregăteşte de asemenea o mişcare şi iniţiativa ei e luată de studenţi. Duminecă 20 Iunie, s'a ţinut prima şedinţă de deschidere.

Bucuros că pot împărtăşi lucrurile acestea

www.dacoromanica.ro

cititorilor, apelez la sentimentele de solidaritate a tuturor studenţilor ca să înceapă o manifestaţie în senzul acesta, mai puternică şi mai largă.

A început Mehedinţul, ar trebui ca rînd pe rînd să răspundă toate inimile tinere din toate judeţele, propovăduind lumina şi adevărul în straturile întunecoase şi pierdute ale poporului.

T.-Severin. **I. Duşan.**

Mîine vom publica un articol de d. Ionescu-Gion.

INFORMAŢII

Comisiunea pentru examinarea candidaţilor la şcoala superioară de războiu se compune din d-nii colonel Boteanu de la marele stat-major, colonel Coandă directorul serviciului de artilerie de la ministerul de războiu loc.-colonel Mavrocordat directorul şcoalei de războiu, loc.-colonel Constantinescu de la marele stat-major şi maiorul Pretorian, comandantul divisionului de jandarmi călări.

Examenele se vor începe mîine, în localul clubului militar.

Eri, la orele 10, s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolie, pentru aniversarea luării Griviţei.

Aŭ asistat toţi ofiţerii superiori din Capitală, dar nici un ministru.

Directorul nostru, d. G. Panu, s'a întors aseară în Capitală.

Înaintările ce urmaŭ să se facă pe ziua de eri în armată, aŭ fost aminate pe ziua de 29 Noembre, aniversarea luării Plevnei.

In *Tribuna* din Sibiŭ citim următoarea nostimadă :

«Cu ocasiunea manevrelor din Banat, un soldat săcuiu ajungînd la Lugoj a început să înjure Ungaria, zicînd, că ce fel de «Magyarország» este ăsta, cînd el de 6 săptămîni încontinuu călătoreşte şi nu a dat de nici un Ungur, ci numai cu «Valahii» se întîlneşte pretutindenea.»

Situaţia financiară a com. Galaţi

Un amic al nostru, sosit eri din Galaţi, ne spune lucruri demne de îngrijire asupra situaţiei financiare a com. Galaţi.

In casa comunală nu se mai află nici un ban, o mulţime de mandate staŭ în suferinţă, atît, de ale diferiţelor antreprenori ai comunei cît şi de ale funcţionarilor, iar încasările se fac cu cea mai mare greutate.

Pentru a mai uşura această situaţie, s'a adunat prin Iunie consiliul comunal pentru a chibzui asupra celor ce ar fi de făcut.

După lungi deliberări, aŭ convenit cu toţii să se facă multe şi mari rectificări în budget, suprimîndu-se unele credite, iar pe altele reducîndu le într'un chip simţitor.

Această comisie a lucrat sub preşedinţia d-lui D. V. Cerchez, consilier nou ales, dar lucrarea ei a adus comunei mai multe încurcături de cît uşurări.

Intr'adevăr, colectiviştii din comisie, slabi de minte ca toţi colectiviştii, aŭ luat budgetul comunei şi, fără să mai ceară alte informaţii, taie în dreapta, suprimă în stînga; consiliul comunal aproba lucrarea comisiei, pentru care se obţine în fine şi aprobarea ministerului.

Şi cînd colo, ce se întîmplă?

Se suprimaseră saŭ se reduseseră tocmai multe credite, carî fuseseră unele deja angajate, altele ordonanţate.

De aci, mare încurcătură.

Chiar eri Joni, ducîndu-se la primărie d. Berger, restaurantier, pentru a-şi lua banii (300 lei) pe masa ce dăduse în comptul primăriei, institutorilor şi învăţătorilor locali, i s'a spus să mai aştepte, că comuna n'are bani.

Auziţi hal ! Zorilă, în interesul popularităţii sleitei colectivităţi, dă mese profesorilor în comptul comunei, iar aceasta n'are cu ce-şi plăti funcţionarii şi antreprenorii !!

Următorii absolvenţi cu diplomă ai şcoalei naţionale de poduri şi şosele, aŭ fost înaintaţi pe ziua de 1 Septembre la gradul de ingineri ordinari cl. III : Ştefănescu Ion, Stilul Gg. Ionescu Vasile şi Pottrcă Oprea ; cîte-şi patru în serviciul lucrărilor noui.

Ziarele de peste munţi comunică următorul incident caracteristic :

Împăratul Frans Iosef, cu ocasia manevrelor de săptămîna trecută din Banat, văzînd miile de romîni ce priveaŭ la manevre, a exclamat :

«Wahrhaftig ich möchte glauben in «Românien zu sein, wenn ich nicht wüsste, dass ich in Ungarn bin.»

Pe romîneşte :

«Intr'adevăr aşi crede, că sunt în Ro«mînia, dacă nu aşi şti că sunt în Ungaria.»

Principele Ferdinand al Romîniei şi-a exprimat dorinţa de a construi un castel de vînătoare în munţii Gorjiului şi anume pe malul Jiului, aproape de mănăstirea Lainici.

D. P. Poni, comisarul general al secţiunei romîneşti la expoziţiunea din 1900, pleacă pentru cîte-va zile la Viena, în scop de a vizita ezpoziţiunea jubiliară.

Cu ai cui bani?

A. S. R. Marele Duce de Baden-Baden a făcut o visită MM. LL. Regelui şi Reginei la Ragaz.

MM. LL. părăsesc aşi Ragazul, şi vor merge la Sigmaringen, unde vor sta vr'o trei zile, şi-apoi se vor întoarce în ţară.

Cursurile la gimnaziile şi liceele din ţară nu vor începe regulat de cît la 10 Septembrie. Aceasta din cauză că primele zile sunt rezervate examenelor de corigenţi şi plasărei nouilor înscrişi, în conformitate cu noua lege a învăţămîntului secundar.

Comisarul secţiei XI, Niţă Apostolescu, despre care s'a vorbit în ziarul nostru în mai multe rînduri, pentru abuzurile ce comite, a fost reclamat parchetului general de Ilfov, de către comerciantul N. Georgescu, căruia 'i-a dresat mai multe procese de contravenţie false, care s'aŭ constatat ca false la judecătoria ocolului II din Bucureşti, în ziua de 21 Iulie, a. c.

In urma petiţiei d-lui Georgescu, Parchetul general, cu adresa No. 7994 din 29 Iulie a. c. a cerut judelui Ocolului II. dosarele No. 2505, 2377 şi 2379/98; cu toate acestea pînă în present numitul comisar continuă a funcţiona şi a persecuta comercianţii dresînd acte false, după cum se vede că s'a constatat chiar în faţa justiţiei.

Sergentul care a depus, înaintea Judelui Ocolului II, contra comisarului Niţă Apostolescu, anume N. Vasile, din a cărui depunere s'a constatat, că procesele verbale sunt false, a fost dat afară din serviciu şi amendat cu 30 lei de către d. prefect, iar comisarul continuă a funcţiona.

Dărîmarea hanului Zlătari din Capitală s'a hotărît în fine în mod definitiv.

Dărîmarea se va începe în primă vara anului viitor, şi după ce se va face alinierea calei Victoriei, ministerul domeniilor va vinde în loturi locul viran. E probabil că jumătate din locul viran va fi rezervat pentru clădirea unui palat al ministerului de răsboiŭ.

Direcţiunea căilor ferate a redus cu 50 la sută preţul biletelor şi al bagagelor călătorilor ce vor merge să viziteze expoziţia de la Constanţa.

Afacerea Dreyfus

Paris, 30 August.—*Generalul Zurlinden a remis d lui Sarrien dosarul afacerii Dreyfus, cu pre-avisul său motivat.*

Consiliul de miniştri de mîine va hotărî în mod definitiv decizia ce trebue luată.

Paris 30 August.—Le Soir *zice că în casul cînd generalul Zurlinden îşi va da demisia, d. Lockroy va demisiona de asemenea.*

Paris, 30 August.—*D. Sarrien a început examinarea dosarului Dreyfus.*

Asasinarea Impărăteseĭ Austrieĭ

DEPEŞILE DE ERI
Serviciul particular al Epocei

Simbătă seară, după apariţia ultimei ediţii a Epocei, *am primit de la un amic al nostru care se află la Viena, următoarele telegramn :*

Viena 29 August, orele 11.30 seara

Impărăteasa Elisabeta a Austrieĭ a fost asasinată la Geneva azĭ după amiazĭ, de un anarhist italian. Noutatea sosită aci la orele 7 seara, a provocat un doliŭ imens.

Corespondent

Viena, 29 August orele 12 noaptea.

Impărăteasa Elisabeta părăsise otelul Beau Rivage spre a face o plimbare la muntele Blanc. Pe drum, la imbarcaderul vaporului, a fost lovită de un anarhist, anume Luccheni, italian de origină, care i-a înfipt un pumnal la inimă. Sîngele apăru. Doamnele de onoare aŭ urcat pe Impărăteasa pe vapor, care a plecat. Dar imediat s'a întors, căci împărăteasa leşină. Impărăteasa a fost transportată la otel pe o targă, unde sosiră şi doctorii Galatz şi Mayer, precum şi un preot.

La orele 3.50 minute împărăteasa muri.

Ştirea aceasta a sosit la Hofburg la orele 5 seara, printr'o depeşă adresată de doamnele de onoare contesa Szataray, Naag şi Michaly către contele Paar. Aceasta a înconoştiinţat pe Impărat, care să află la castelul Schönbrunn, lîngă Viena.

Corespondent

Viena, 30 August, orele 5 seara.

O jale de nedescris domneşte în Viena Indignarea în contra acestui mişelesc atentat este la culme.

Toate spectacolele aŭ fost oprite.

Magazinele sunt în doliŭ.

Dr. Lueger, primarul Vienei, a convocat pe mîine consiliul comunal.

Corespondent

Ştirea la Sinaia

Ştirea aceasta s'a aflat la Sinaia, Simbătă pe la orele 10 seara.

Un redactor al nostru care să află acolo ne-a trimis, în adevăr, Simbătă noapte, următoarea telegramă :

Sinaia, 29 August orele 10.30 seara

Un anarhist italian a asasinat pe Impărăteasa Austrieĭ, la Geneva, în drumul de la otelul Beau Rivage la imbarcaderul vapoarelor.

Cîte-va note biografice

Elisabeta-Amelia-Eugenia, împărăteasa Austrieĭ, s'a născut la Münich la 12 Decembre 1837. Era fiica mai mare a ducelui Maximilian Iosif de Bavaria, casa Wittelsbach.

La 12 Aprilie 1854 s'a căsătorit cu împăratul Frantz-Iosef şi a avut trei copii, două fiice şi un fiŭ, Rudolf, prinţul moştenitor, care s'a sinucis.

De cînd cu perderea fiului său, împărăteasa, coprinsă de o durere nestinsă, era mereŭ în călătorie.

Avînd o înfăţişare frumoasă şi majestoasă, dînsa ştiuse să'şi dobîndească simpatiile poporului, mai cu seamă ale clasei înalte. Era o mare amatoare de sport şi o călăreaţă excelentă.

(*Serviciul Agenţiei Romîne*)

Agresiunea

Geneva, 29 August. — *Impărăteasa Elisabeta a Austrieĭ părăsea otelul Beau-Rivage la 12 şi 40 minute, îndreptîndu-se spre îmbarcaderul vaselor cu aburi, cînd un individ atacă pe Majestatea Sa, precipitîndu-se asupra ei, şi îi dete o lovitură violentă. Impărăteasa căzu, în urmă se ridică, ajunse pînă la vapor, unde îşi perdu cumpătul din noŭ.*

Căpitanul nu voia să plece, cu toate acestea a dat semnalul plecării, în urma insistenţelor persoanelor din suita împărătesei.

După ce vaporul a eşit dintre grămezile de petre şi nisip aruncate în canalul de lîngă port pentru a opri năvala valurilor, se reîntoarse la imbarcader. Atunci se află că împărăteasa nu-şi venise în fire.

Impărăteasa fu transportată la otelul Beau-Rivage pe o targă făcută la moment. Vestmintele împărătesei aveaŭ pete de sînge.

Agresorul a fost arestat, identitatea sa n'a fost încă stabilită.

Moartea

Geneva, 29 August.—**Impărăteasa a murit cîte-va minute după intrarea sa în otel. S'a constatat că primise o lovitură de pumnal în regiunea inimei.**

Asasinul este un anarchist născut la Paris. Numele său e Lucheni.

Ştirea la Viena

Viena 29 August. — O ediţie specială a jurnalului «Wiener Abendpost», îndoliată, exprimă în cuvinte atingătoare durerea generală cauzată de pierderea nobilei Impărătese, a cărei viaţă n'a fost de cît un şir de bine-faceri pentru omenire şi care plecă suferindă pentru a recăpăta nouă forţe şi muri victimă a unui atentat infam.

Articolul se termină prin exprimarea celei mai profunde simpatii pentru imperator, lovit în acest an de bucurie, de doliul cel mai profund pe care poporul întreg va şti să-l împărtăşească.

Viena, 29 August. — *Teribila noutate venită din Geneva a excitat groază. Consternaţiunea, doliul şi indignarea sunt de nedescris.*

Conţii Goluchowski şi de Thun aŭ plecat la Schoenbrunn.

Plecarea Impăratului Frantz Iosef pentru marile manevre nu va avea loc.

Noui amănunte asupra asasinării

Geneva, 29 August. — Atentatul contra Impărătesei de Austria a fost comis la înălţmea monumentului Brünswick, în timpul drumului dintre hotelul Beau-Rivage şi imbarcaderul cheiului Mont-Blanc.

Asasinul urmat de un bătrîn, cu o barbă mare, se aruncă asupra Impărătesei, dîndu i o lovitură violentă. Toată lumea crezu că era vorba de o lovitură de pumn. Impărăteasa se ridică, ajutată de o damă din suita sa şi de mai mulţi oameni carî se plimbaŭ, putu să ajungă pînă la imbarcader şi să se suie în vapor.

In timpul acesta agresorul fusese arestat.

Pe bord, Impărătesei îi veni rău ; în urmă leşină. Atunci Majestatea Sa fu transportată la hotelul Beau-Rivage. Doctorii Galay, Mayer şi un preot fură imediat chemaţi. Nimic nu s'a negligat, pentru a scăpa pe Impărăteasă, dar totul fu zadarnic.

Impărăteasa îşi dete sufletul pe la orele trei.

Asasinul a fost prins de doui vizitii numiţi Victor Vuillemin şi Louis Chamartin.

Ajuns la poliţie, asasiuul a declarat că e anarchist fără pîine şi din cauza aceasta are pică nu pe cei săraci, dar pe cei bogaţi. In timpul interogatoriului său el pretinse că nu ştie franţuzeşte şi nu voi să răspunză. S'a găsit asupra lui un libret de serviciŭ militar.

In cele din urmă, asasinul dete oareşi-carî explicaţii şi zise că a venit în Geneva cu gîndul să ucidă un personagiŭ înalt. El se gîndea mai ales la ducele de Orléans (probabil la principele Henry) dar nu-şi putu pune planul în aplicare din cauza unor motive ce nu vrea să le dea. Numai din întîmplare a aflat de trecerea Impărătesii prin Geneva.

Impresia în Elveţia

Geneva, 29 August.—Preşedintele Confederaţiunei şi cei-l'alţi membrii ai Consiliului federal absenţi, chemaţi printr'o depeşă, se vor reîntoarce astă-seară la Berna.

Consiliul federal va ţine o şedinţă extraordinară, Duminecă dimineaţa la zece ore.

Senzaţiunea e mare în toată Elveţia. Toate ziarele publică suplimente arătîndu-şi groaza.

Lucheni va fi judecat conform codului penal genovez, care nu prevede condamnarea la moarte, dar închiderea pe viaţă.

Cine-i asasinul

Geneva, 29 August.—Lucheni s'a servit de o pilă triunghiulară ascuţită, numită *tiers point.*

Asasinul este originar din Parma în Italia, dar s'a născut la Paris.

Paris. 29 August.—Prefectura poliţiei din Paris nu are nici o cunoştiinţă asupra lui Lucheni. Dar are în mînă semnalmentele unui oare-care numit Lucceni-Nicaise, supranumit Ravachol, student, născut în 1873, căutat de mult timp de către poliţia din Bolonia, ca un anarchist periculos. Cu toate acestea s'ar putea întîmpla să nu fie acesta asasinul.

Condoleanţele Franţei

Paris, 29 August.—*Indată ce a aflat despre moartea împărătesei Elisabeta de Austria, d. Delcassé se duse imediat la ambasada Austro-Ungariei, pentru a presinta complimentele de condoleanţă ale Republicei.*

D. Faure a adresat o telegramă de vie simpatie Impăratului Frantz Iosef.

D. Faure a renunţat la vînătoarea pe care trebuia să o facă mîine în pădurea de la Marly.

Condoleanţele Ungariei

Buda-Pesta, 29 August.—*Camera deputaţilor şi acesa a senioriior se vor întruni mîine pentru a-şi exprima condoleanţele lor.*

Doliul în Viena

Viena, 30 August. — *Consiliul comunal va avea mîine o şedinţă extraordinară, în care îşi va arăta condoleanţele sale.*

Toate zidirile comunei, ca şi cele-l'alte edificii ale oraşului, aŭ arborat drapele de doliŭ.

Cele două teatre ale Curţii aŭ fost închise.

Durerea Impăratului

Viena, 30 August.— Fremdenblatt *anunţă că în urma nuvelei din Geneva, Impăratul zise prinţului Lichstenstein, primul mare-maestru al Curţii :*

— E de neînţeles cum un om poate să atace o femeie care toată viaţa sa n'a făcut nimănui nici un răŭ, şi care n'a făcut de cît bine.

Noua Presă Liberă *zice că Impăratul plînse şi zise gîndind :*

— Cu toate acestea nu mi-e cruţat nimic în lumea asta !

Venirea Archiduceselor la Viena

Viena, 30 August.— Archiducesa Maria-Valeria va sosi astă zi la Schönbrunn, venind din Valsca. Princesa Stefania, care se află acum la Darmstadt, a fost rugată telegrafic să se reîntoarcă cît mai repede la Viena.

Note asupra asasinului

Viena, 30 August.—După spusa ziarelor, numele de Luccheni este cu totul necunoscut potiţiei din Viena.

DEPEŞILE DE AZI
Serviciul special al «Epocei»

Viena, 31 August, orele 8 dimineaţa.

Funeraliile.— Contramandarea manevrelor.

Impăratul Frantz-Iosef nu va merge la Geneva; el va rămîne la Schoenbrunn.

Un tren special a plecat eri la Geneva, pentru aducerea rămăşiţelor mortuare ale Impărătesei, cari vor sosi aci Joi.

Inmormîntarea va avea loc Simbătă.

Impăratul aproape nu schimbă nici o vorbă cu nimeni. Totuşi el suportă cu mult curaj nenorocirea.

Intreaga familie imperială se află adunată la Schoenbrunn.

Consternaţia în lumea imperială este desăvîrşită.

La Schoenbrunn soseso numeroase telegrame de condoleanţe din toate părţile lumei şi de la toţi şefii de Stat.

Manevrele aŭ fost contramandate.

Serbările jubiliare nu vor mai avea loc.

Corespondent

(*Serviciul «Agenţiei Romîne»*)

Funeraliile

Viena, 30 August. — După dispoziţiunile luate pînă acum, rămăşitele mortuare ale Impărătesii vor fi aduse la Viena în ziua de 3 Septembrie ; ele vor fi expuse în ziua

LICEUL MODERN
INSTITUT DE BĂEŢI
Bucureşti, Calea Victoriei, 190

Cursuri primare, secundare şi secţie pregătitoare, pentru examenul de admitere la Universitate al absolvenţilor şcoalelor particulare înainte de Martie 1898. Autorisat a ţine, în limitele Regulamentului, examene de fine de an şcolar în institut şi elibera, sub semnătura delegaţilor ministeriali, certificate dînd drepturi egale cu cele din liceele publice.

In Iunie 1898 din 129 elevi ai cursului secundar cl. I—VI a avut 70 promovaţi şi numai 12 repetenţi, deci resultat strălucit, cu promoţiune de 60 la sută, procent mai nici o dată atins în şcoalele publice ; 20 elevi ai cursului primar aŭ trecut esamen la stat, fiind toţi promovaţi.

Elevii, carî în expiratul an şcolar, n'aŭ trecut esamenul în Iunie, pot, conf. art. modificat 118 din Regulament, fi preparaţi şi de clasa următoare spre a trece în Iunie, cu dispensa ministerială, examen de două clase.

Inscrierile pentru anul şcolar 1898—99 încep la 15 August, preparaţiile de corigenţi la 20 August, cursurile la 7Septembre. Lista profesorilor se va publica la vreme. *Prospecte se trimet la cerere.*

Director, **GEORGE C. DRAGU,**
profesor de filosofie la liceul «Lazăr»

Liceul de Domnişoare
din Strada Minervei, 16
sub direcţiunea
D-neĭ FELICIA M. PETRESCU

Curs liceal complect. Externat. Curs primar şi curs facultativ:

Grădina de Copii

Resultatul de finele anului şcolar cît se poate de satisfăcător, esamenele la liceele Statului.

Inscrierile încep de la 16 August, iar cursurile la 1 Septembrie. Sit. 79

NOUL
INSTITUT DE BĂEŢI
sub direcţiunea d-lor
I. CLINCIU şi G. POPA
profesori la liceul «Lazăr»
Bucureşti, Calea Plevnei, No. 104

Cursuri primare şi liceale complecte. Preparaţiuni pentru şcoala militară şi comercială. Autorizat a trece esamene în Institut şi a libera certificate equivalente cu cele ale şcoalelor publice.

Situată în dosul grămezi Cismegiu şi în apropierea liceului «Lazăr» şi «Sf. Sava» «şcoala în general şi sub toate punctele de vedere higienice se află în cele mai bune condiţiuni. N'avem nimic de recomandat...» Estras din raport. d-lor medici inspectori doctorii Mihael şi Drugescu. In privinţa instrucţiunei şi educaţiunei ce se dă în şcoala noastră cităm următoarele din raportul comisiunei, numite de Onor. Minister pentru esamenul din Iunie : **Ţinem a arăta, că şcoala ne-a făcut o foarte bună impresie atît prin soliditatea cunoştinţelor elevilor cît şi prin ordinea şi disciplina ler.**

O deosebită îngrijire se dă copiilor din clasele primare.

Limba franceză şi germană sunt obligatorii în timpul recreaţiunilor.

Inscrierile încep la 15 August iar preparaţiunile pentru corigenţi la 20 August.

Prospecte se trimit la cerere. S 47

INDUSTRIE NAŢIONALA

Pînzeturi bune. Vînzare en gros şi en detail. P. Papadopol, Piaţa Amzei, No. 24.

INSTITUTUL DE DONNIŞOARE
PAULINA LUPU - ANTONESCU
Bucureşti, Str. Fintinii, 22

Curs liceal complect. Externat. Curs liber şi curs primar. Se primesc şi eleve, cari urmează la şcoalele publice. Local spaţios şi igienic, înconjurat numai de grădini, avînd el însuşi curte şi grădină mare.

Resultatul strălucit, dobîndit la esamene, dovedeşte îndestul stăruinţa depusă, atît din partea Direcţiunei, cît şi a corpului profesoral, căci din toate elevele cari aŭ depus esamen atît în Institut, înaintea comisiunei numite de Minister, cît şi la şcoalele statului, n'aŭ rămas de cît 4 eleve corigente la cîte un singur obiect : 2 în institut şi 2 la stat

Directoare, **Paulina Lupu Antonescu.**

Institutul de Domnişoare Romîno-francez
LORENT—C.-Lung
Sit. 70 *fondat în anul 1890*

Cursul învăţămîntului coprinde :

Cursul primar, cursul gimnasial complect, grădină de copii (4—7 ani) şi cursul facultativ (limbile streine franceză, germană şi piano). La sfîrşitul anului, elevele depun esamenele la şcoalele publice saŭ în institut după cererea părinţilor.

In locaiul institutului situat într'unul din punctele cele mai igienice ale oraşului, cu săli spaţioase, curte şi grădină, se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

Deschiderea cursurilor va avea loc la 1 Septembrie.

Pentru informaţiuni a se adresa la Institut, Str. Negru-Vodă No. 62. **DIRECŢIUNEA.**

Mobilă Tapisată

1/2 Garnitură **Mobile tapisate** cu **covoare, pluş de mătase** compus de o **canapea, 2 foteliuri, 4 scaune** se vinde cu

LEI 300

Peste 20 garnituri în permanenţă gata. Pentru provincie embalagiu Gratis.

Magazin de Mobile L. GLUKMAN

De venzare

Fosta *Vila Băicoianu*, restaurată din noŭ, cu pendinţe, grădină spaţioasă, cu terase frumoase şi pivniţe vaste.

Platoul grădinei Băicoianu în întindere de 10.000 metri pătraţi. cu grădină spaţioasă, avînd plantaţii şi vie, poziţiune din cele mai frumoase ale Capitalei, cu vedere asupra întregului oraş, foarte proprie pentru un pensionat saŭ altă clădire mare.

Locuri potrivite pentru vile cu posiţiune dominantă.

Locuri pentru clădiri în diferite strade ale cartierului Gramont.

Locuri pentru clădiri pe bulevardul Maria.

Locuri pentru clădire în colţul elipsei bulevardul Maria.

Case de vînsare în cartierul Gramont cu preţuri moderate, toate afectate la Creditul funciar urban.

Case şi locuri de vînsare pe strada Laboratorul.

Plăţile în rate.

Dobînda mică.

Avansuri la cumpărători de locuri pentru a nlesni clădirea.

Grădină de închiriat avantagioase cu deosebire pentru societăţi de sport.

Pentru lămuriri mai detaliate a se adresa a proprietar.

G. A. SUTER,
Str. Suter No. 9 (Gramont)

SE VINDE

prin licitaţie publică în ziua de 18 (27) Septembrie la Trib. din Bacăŭ, pentru ieşire din indiviziune :

1) *Moşia Glodurĭ-Pădureni*, 830 fălci, pămînt arabil, fineţuri, iamaşe, pădure, şi acarete în stare bună la 30 kim. de gara Bacăŭ.

2) *Moşia Gleja Răcăciuni* 530 fălci pămînt de arătură, fineţe, iamaşe, pădure, zăvoaie şi acarete, această moşie traversată de apa Siretului e află la 5 minute în apropiere de gara Faraoni.

3) *Moara din comuna Letea* lîngă Bacăŭ, situată pe apa Bistriţa, avînd patru perechi petre de măcinat.

Toate situate în judeţul Bacăŭ. A se vedea şi publicaţia Tribunalului de Bacăŭ, şi pentru informaţiuni mai detaliate a se adresa la D-na *Maria Th. Hasnaş la Galaţi, Str Cuza-Vodă, No. 26.* S. 64

LICEUL MODERN
DE FETE

Situat în Bucureşti, Str. Schitu Măgureanu, 43, (fost Calea Moşilor, 162). Internat şi externat pentru ***Gradina de copii, curs primar, curs liceal*** şi ***cursuri facultative.*** In Iunie 1898, am presentat la examenul care ţine loc de bacalaureat 5 eleve din carî 4 aŭ reuşit cu succes. Noua lege şcolară scăzînd drepturile elevelor liceale, pe de o parte voiŭ înfiinţa şi cursuri de ***şcoală secundară*** pentru elevele carî voiesc să intre în ***şcoala secundară superioară,*** iar pe de alta voiŭ da desvoltări mai mari ***cursurilor facultative,*** aşa ca elevele respective pe lîngă studiile de lux, să se deprindă şi cu ocupaţiile necesare familiei. ***Cursurile facultative*** sunt cele mai nemerite pentru fete, căci învaţă numai cea-ce le va trebui în viaţa de familie.

In ce priveşte ***buna reputaţie*** a îngrijirei, educaţiei şi instrucţiei ce se daŭ în acest Institut, cred de prisos ori-ce vorbă, fiind-că e cunoscut toţi cîţi se interesează de buna creştere a fragedei generaţii. Cine n'ar cunoaşte această reputaţie, bine voiască a veni în cursul anului să viziteze totul şi să asiste la clasă, masă, etc.

In noul local voiŭ primi interne şi eleve carî urmează la ***Externatul secundar,*** la ***Conservatorul de muzică*** şi la ***şcoala profesională,*** aflîndu-ne în apropiere de asemenea şcoale.

Elevele însă carî voesc să urmeze în pension după programul statului, fie ***cursul primar, liceal*** saŭ ***secundar,*** trebuesc înscrise pînă la 15 Septembrie, cînd se înaintéză liste onor. minister.

Prospecte se trimit ori-cui va cere, adresîndu-se subsemnatei pînă la 15 August, **gara Prediţal,** apoi în Bucureşti, Strada Schitu Măgureanu No. 43.

Directoare,
MARIA ENIU BĂLTEANU.

www.dacoromanica.ro

de 4 pe un pat de paradă, iar serviciile funerare vor avea loc în ziua de 5.

Geneva, 30 August. — Guvernul cantonal a aşezat corpul Majestăţii Sale într'un sicriu înconjurat de lumini numeroase.

Guvernul a trimis o coroană cu o inscripţie de omagiŭ şi de dureroasă simpatie a populaţiunii din Geneva. Mai multe dame aŭ depus coroane.

O gardă de onoare a fost postată în faţa hotelului.

Doliul. — Condoleanţe

Berna, 30 August. — Consiliul federal a însărcinat legaţiunea elveţiană din Viena, să comunice guvernului austro-ungar îngrozitoarea nuvelă şi să transmită Impăratului expresiunea durerii sale profunde şi a viilor sale simpatii.

Consiliul federal a ordonat legaţiunilor elveţiene din Europa şi din America, să informeze guvernele, pe lîngă carî sunt acreditate, de acest eveniment.

New York, 30 August.—D. Mac-Kinley a trimis Impăratului din Austria o telegramă de condoleanţe, zicînd că a aflat cu cea mai profundă părere de rău întîmplarea grozavă şi exprimîndu-şi adînca sa simpatie, în numele guvernului şi poporului Statelor-Unite.

Roma, 30 August. — Preşedintele consiliului de miniştri a ordonat ca pe toate edificiile guvernului să se pue stindardul naţional cu un crep.

Geneva, 30 August. — *La hotelul Beau-Rivage sosesc o mulţime de telegrame cerînd amănunte. Printre cele alte multe, se găseşte una a Majestăţii Sale Regelui Carol al Rominiei.*

Constantinopol, 30 August.—Sultanul a trimes Impăratului un adjutant general, însărcinat să presinte condoleanţele sale Impăratului Frantz Iosef şi să-i arate cît de adînc este atins de îngrozitoarea crimă.

Geneva, 30 August —Doctorul Stanciow, reprezentantul Bulgariei la Petersburg, a depus după amiazî o coroană în numele Principelui şi Principesei Bulgariei.

Roma, 30 August — Papa, adînc impresionat de asasinatul Impărătesei Elisabeta, a trimes Impăratului Austriei o telegramă de condoleanţe.

Cetinge, 30 August.—Prinţul şi principesa de Muntenegru s'aŭ dus în persoană la legaţiunea Austro-Ungariei pentru a-şi exprima condoleanţele lor cu ocazia morţii Impărătesii Elisabeta.

Prinţul a trimis o telegramă de condoleanţe Impăratului Frantz Ioseph.

Prinţul a decretat un doliu de cinci-sprezece zile.

Belgrad, 30 August.—Ştirea morţii Impărătesii Elisabeta, a produs pretutindeni o impresie dureroasă.

Ministrul-preşedinte a exprimat legaţiunii Austro Ungare condoleanţele guvernului sîrb.

Asasinul.—Arestări

Paris, 30 August.—*Circulă zvonul şi este dat cu multă rezervă, că Luchesi a fost compromis în turburările din Milan. Expulzat din Italia, el se duse la Zürich unde aziată la o întrunire de anarchişti, în cursul căreia şeapte dintre ei, printre carî Luchesi, aŭ fost aleşi pentru a asasina un Suveran.*

Losana, 30 August.—*In timpul interogatoriului său, Luchesi a dat probă de un îngrozitor cinism. Declarîndu-se anarchist, el a zis: Ştiŭ că o crimă izolată nu foloseşte la nimic, dar voiŭ fi dat cel puţin exemplul.*

Luchesi a fost examinat de un medic legist.

Gendarmeria, caută, dar în zadăr, să regăsească instrumentul crimei.

Consiliul de Stat, în şedinţă extraordinară, a hotărît să publice faptele cunoscute.

Paris, 30 August.—*Prefectura poliţiei a cerut poliţiei din Geneva cunoştinţe amănunţite, pentru a putea constata dacă Luchesi are relaţiuni la Paris.*

După la Liberté *un număr oare-care de anarchişti carî nu se mai găsiaŭ în siguranţă la Paris, aŭ părăsit oraşul.*

Un interview.—Momentul atentatului

Geneva, 30 August. — *Tribuna din Geneva* publică un interview cu d. Teisset, membrul Camerii de comerciŭ, care, în urma atentatului, a chemat un medic.

Cînd Impărăteasa se sui în vapor, căpitanul dete toate îngrijirile Majestăţii Sale, care nu era însoţită de cît de o doamnă de onoare şi de un servitor. Pilotul desfăcu vestmintele Impărătesei şi observă o mică rană din care curgeaŭ cîte-va picături de sînge.

Se păru un minut că Impărăteasa îşi venia în fire şi doamna sa de onoare o întrebă: Suferiţi Majestate? Impărăteasa a răspuns; Nu.

La hotel, doctorul încercă să i producă respiraţie artificială prin ajutorul fricţiunilor, dar totul fu în zadar. Se constată moartea.

Înainte de a-şi da sufletul, un preot a uns cu mir slul pe Majestatea sa. După ce moartea fu constatată, cel de faţă îngenuchiară şi se rugară.

Geneva, 30 August.—Impărăteasa Elisabeta a sosit Vineri, în Geneva, incognito. Ea voia să se reîntoarcă la băi acompaniată de o doamnă de onoare. Cele alte persoane ale suitei plecaseră deja.

La interogatoriŭ, Luchesi a declarat că venise în Geneva, sperînd să întîlnească pe principele de Orleans, care însă plecase.

Luchesi pîndea pe Impărăteasa de Vineri dar nu găsi ocazie pentru a comite atentatul. Numai Simbătă dimineaţa, aproape de hotelul Beau-Rivage, văzînd că Majestatea Sa voia să meargă pe marginea lacului, se instală pe cheiŭ, ascunzînd o pilă pentru a comite crima.

Doliul în Austro-Ungaria

Viena, 30 August.— Impăratul n'a părăsit pînă acum castelul din Schoenbrunn. Ştirile unanime constată că sgomotele răspîndite în Viena de puţin timp, asupra unei pretinse sdruncinări a sănătăţii Impăratului, sunt cu totul false.

Toţi cei din prejurul Impăratului arată o mare admiraţie, faţă de resignarea eroică cu care Impăratul, cu toată durerea de nedescris, suportă grozava suferinţă prin care trece.

Impăratul a ordonat un doliŭ de şease luni. Două luni de doliŭ foarte mare, două luni de doliŭ mare şi două luni de doliŭ mic.

Masse enorme continuă să afluează în Hofburg şi în Schoenbrunn. Pretutindeni domneşte o mare părere de rău şi o simpatie mişcătoare pentru Impărat, aşa de crud lovit.

Decoraţiunile de doliŭ devin din ceas în ceas mai numeroase la Viena. Drapelele misiunilor străine aŭ fost puse în bernă.

Sefii misiunilor străine şi Monseniorul Taliani, nunţiu apostolic, aŭ presintat condoleanţele lor ministrului afacerilor străine.

Ambasadorul german, contele d'Eulenbourg, şi-a întrerupt şederea sa pentru vacanţie din Tyrol şi a sosit seara.

Ştirile carî sosesc neîncetat din toate provinciile, constată adînca impresiune causată de moartea Impărătesii, participarea întregii populaţiuni la durerea Suveranului aşa de greŭ lovit, groaza şi desgustul teribil carî se ivesc pretutindeni.

Doliul domneşte în toate oraşele Austriei şi ale Ungariei Pretutindeni a încetat bucuria şi steagurile de doliŭ aŭ fost ridicate.

Jurnalele tutulor partidelor sunt unanime pentru a-şi arăta via lor durere şi simpatie sinceră a populaţiunii pentru Suveran, făcînd elogiul rarelor calităţi ale Impărătesii ca Suverană, soţie şi mamă.

Buda-Pesta, 30 August.— Amintirea meritelor neperitoare ale Reginei defuncte asupra naţiunei ungare, vor fi imortalisate într'o lege specială şi se va ridica un monument în onoarea Impărătesii-Regine.

Imbălsămarea

Geneva, 30 August.—Autopsia făcută de către doctorî a probat că moartea Impărătesii a fost datorită unei rănî cu totul mortale. Ipotesa că Impărăteasa, suferind de o boală de inimă, ar fi sucombat în urma unei emoţiuni causată de atentat, este cu totul falsă.

O proclamaţie a guvernului din Geneva invită populaţia, în semn de simpatie respectuoasă către familia imperială şi poporul Austro-Ungariei, să defileze cu autorităţile în faţa hotelului Beau-Rivage unde se găseşte reprezentantul Austro Ungariei, şi să închiză prăvăliile şi birourile, în timpul acestei manifestaţii.

Autopsia corpului Impărătesii a stabilit că rana primită de Impărătească este foarte mică şi de abia perceptibilă. Hemoragia a fost cu totul internă. Medicii afirmă că Majestatea Sa n'a suferit.

Expresiunea feţii Impărătesii n'a fost întru nimic schimbată.

Geneva, 30 August.—Imbălsămarea corpului Impărătesei s'a terminat.

Înainte de a pleca, medicii aŭ depus corpul într'un sicriŭ de plumb.

Medicii aŭ fotografiat rana Impărătesei, dar s'aŭ angajat să dea clişeul procurorului general care îl va distruge.

Surorî de caritate veghiază corpul Majestăţei Sale.

In Ungaria

Buda-Pesta, 30 August.—Cele două camere ale Reichstagului aŭ ţinut o şedinţă de doliŭ. Preşedinţii aŭ ţinut discursurî, exprimînd cea mai adîncă durere a naţiunei cu ocasia pierderii Reginei al cărei nume nu va fi nicî o dată uitat, şi cea mai sinceră compătimire la durerea Suveranului unit cu naţiunea în aceleaşi sentimente de doliŭ.

Camerile aŭ hotărît să suspende şedinţele pînă la a treia zi după înmormîntare, de a-şi exprima durerea lor într'o lege, de a lua parte la înmormîntare şi de a purta doliŭ timp de trei-zecî de zile.

Consiliul comunal a hotărît în unanimitate să arboreze steagurî de doliŭ deasupra caselor în timp de trei zecî de zile, să trimeată o deputaţie la executarea serviciilor funerare ale Suveranei.

Buda-Pesta, 30 August.—În urma unui nou ordin imperial, marile manevre din Ungaria, ca şi cele de la Zips, aŭ fost contramandate.

DIVERSE

DIN CAPITALA

Incendiŭ.—Aseară pe la orele 6 şi jumătate, un început de incendiŭ s'a declarat în depozitul de cherestea al d-lui Soare Oprea din strada Sfinţii Apostoli 47.

Focul a luat naştere de la un balon de hîrtie, care aprinzîndu-se în aer, a căzut pe un depozit de grinzî din chiristigerie.

Din norocire, oamenii de serviciŭ aŭ prins de veste în grabă şi aŭ putut stinge focul înainte ca el să ia proporţiunî marî.

Pagubele sunt neînsemnate.

DIN ŢARA

Morţi într'un puţ de păcură.—Un lucrător de la puţurile de păcură ale d-lui inginer Gheorghiu, din Schela Buştenari, Prahova, numitul Ion Rogozeanu, a fost găsit mort într'un puţ la care lucra.

Se crede că nenorocitul, ameţit de gazele cari se degajează din puţ, a căzut înăuntru şi a murit.

Sinucidere. — Comerciantul Nae Nicolau din comuna Uda de jos, judeţul Argeş, s'a sinucis zilele trecute în prăvălia sa, trăgîndu-şi un foc de revolver în partea stîngă a pieptului. Glontele i-a străbătut plămînul stîng şi a eşit prin spate.

Transportat în grabă în căutarea spitalului din Piteşti, Nicolau a putut să îngîne cîte-va cuvinte. El a spus că s'a împuşcat din greşală.

Sinucidere într'un spital.—Din Turnu-Severin ni se anunţă că individul Tănase Andrei, care era în căutarea spitalului din Strehaia, Mehedinţi, a fost găsit înecat într'o putină cu apă din curtea spitalului.

S'a constatat că nenorocitul s'a aruncat singur în putină, pentru a-şi pune capăt zilelor, fiind bolnav de pelagră.

Descoperire macabră. — Sergentul de la pichetul Lom No. 44, a găsit în marginea Dunărei, în ostrovul Lomului, judeţul Dolj, un cadavru bărbătesc, intrat deja în putrefacţiune.

Se crede că acel cadavru ar fi al unui student bulgar.

Poliţia din Lom-Palanca a cerut cadavrul autorităţilor locale, exprimînd dorinţa de a-l îngropa pe teritoriul bulgar.

Incendiŭ.— Un incendiŭ puternic s'a declarat săptămîna trecută, la aria d-lui Vasile Atanasiu, arendaşul moşiei Cilibiu-Lăzăreni din judeţul Iaşi.

Flăcările aŭ distrus cu desăvîrşire două girezî de grîu şi treî de orz, causînd pagube de aproape 15,000.

Se bănueşte că focul a fost pus cu intenţiune de răŭ făcătorî.

Autorităţile aŭ deschis o ancheta.

Depeşile de erî

Serviciul Agenţiei Romîne

Berlin, 29 August. — *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* anunţă că prinţul Frederic Leopold de Prusia a fost ridicat la gradul de locotenent-general şi numit comandantul divisiunii 22 de infanterie.

Ducele Albrecht de Würtemberg a fost numit comandantul brigadei a 4 de cavalerie a gardei.

Londra, 29 August.—Autorităţile militare aŭ anunţat corespondenţilor jurnalelor că trebue să se reîntoarcă imediat în Cairo.

Se anunţă din Omdurman *Agenţiei Reuter* că vaporul pe care califul l'a trimes la Taşoda, şi care s'a întors, istoriseşte că a găsit Tasoda ocupată de nişte trupe albe carî îşi închipuie că sunt franceze.

Calscuhe, 29 August.—La *Gazette* anunţă că prinţul Max de Baden s'a logodit cu marea Ducesă Elena Vladimirowna, fiica marelui duce Vladimir.

Viena, 29 August.—Se anunţă din Canea lui *Correspondenz-Bureau* că aŭ sosit două vase de războiŭ engleze.

Depeşile de azî

(Serviciul Agenţiei Romîne)

Madrid, 30 August.—Imparcial află din sorginte sigură că la începutul războiului dintre Spania şi Statele-Unite, cabinetele din Londra şi din Lisabona aŭ stabilit un acord în privinţa unui tractat prin care Portugalia ceda Angliei golful Dellagoa, pe cînd Anglia promitea să protegeze dinastia portughesă în contra orî-cărei tentative revoluţionare, şi Portugalia în contra orî-cărui atac strein.

Cairo, 30 August.—Un batalion de soldaţi înarmaţi cu puştî aŭ plecat spre Creta,

Peking, 30 August. —Decretul destituirii lui Li-Hung-Chang nu arată motivele acestei destituirî.

Madrid, 30 August.—Senatul adoptă protocolul păcii.

ECOURI

— Apă Medicinală prin excelenţă pentru dispepticî şi gastralgicî, apa de *Pougues Saint Léger* este cea mai bună pentru regimul celor slabî şi convalescenţi şi eticheta sa tricoloră este cunoscută de toată lumea.

ULTIME INFORMATIUNI

Cu începere de la 1 Septembrie, orî-cine va dori să se aboneze la ziarul „Epoca“ plătind costul abonamentului *de 20 lei pe un an, cu un adaos de 2 lei pentru Capitală şi 2 lei 50 banî pentru judeţe*, va primi franco, ca premiŭ, interesanta lucrare a cunoscutului scriitor *Baba Novac* «Judecata şi judecătorii Mitropolitului Primat Ghenadie», *un volum în 8° de 264 paginî elegant tipărit*, al cărui preţ, la librăriî, e de 5 leî. Acest volum cuprinde întreaga expunere a detronării Mitropolitului Ghenadie, portretul său, precum şi Tristia, cel din urmă articol al lui Alexandru Lahovari.

În privinţa notei Contelui Muraview, relativă la desarmare, suntem în măsură d'a împărtăşi următoarele informaţiunî luate din sorginte autorizată.

Guvernul romîn n'a comunicat încă răspunsul său.

Să aşteaptă întoarcerea Regelui, pentru a se preciza termenii răspunsului.

Suntem în poziţiune d'a afirma că guvernul francez a transmis deja răspunsul său guvernului din Petersburg.

E ştiut că unele cercurî parlamentare franceze ceruseră ca acest răspuns să nu să dea, pînă ce Camera nu şi-ar fi exprimat sentimentul în cestiunea desarmării.

D. Delcassé, ministrul de interne, nu a ţinut seamă de aceasta şi deja a trausmis la Petersburg răspunsul său.

Nimenî nu ştie însă care e cuprinsul notei franceze.

Moartea Impărătesei.—Doliul în Bucureşti

Din ordinul M. Sale Regelui, Simbătă saŭ Duminecă se va oficia un Requiem la catedrala catolică din Capitală, pentru odihna sufletului Impărătesei Austriei.

La catedrală s'aŭ început deja pregătirile pentru acest Requiem. *In mijlocul bisericeî se va înălţa un catafalc imens; băncile de dinainte, sanctuarul şi ferestrele vor fi învăluite cu crêpe negru de doliŭ.*

***

MM. LL. Regele şi Regina, carî urmaŭ să sosească Marţi, 7 Septembrie, la Viena, probabil că vor sosi Duminică la amiazî, ca să asiste la înmormîntarea Impărătesei. De cum-va însă împrejurările nu vor permite sosirea la timp, atunci Suveranii romînî vor asista la Requiemul *ce se va oficia la Muenchen.*

***

La legaţiunea austro ungară din Capitală, s'a arborat un drapel de doliŭ.

Intr'un salon al legaţiuneî se află două registre acoperite deja de mii de semnăturî.

***

Toate societăţile austro-ungare din Capitală vor fi representate prin cîte un delegat la înmormîntarea Impărătesei.

Guvernul romîn va fi representat prin d. Emil Ghica, ministru plenipotenţiar al ţării la Viena, care pleacă azî din Sinaia, unde se află în concediŭ.

***

Reamintim aicî că Impărăteasa Elisabeta a fost în toamna anului 1889 în Sinaia, unde a stat vr'o treî zile şi în anul următor MM. LL. Regele şi Regina aŭ visitat-o la Mehadia, unde se afla pentru o cură.

In Mehadia fiind, Impărăteasa prinsese atîta dragoste de limba romînă, în cît îşi comandase o gramatică romînească ca să înveţe limba romînă sub auspiciile marelui său, decedatul baron Alexie Nopcea, de origină romîn de pe valea Sarmisagetusei.

***

A. S. R. Principele Romîniei, care urma să plece azî la Constanţa, a contramandat plecarea sa, aşteptînd instrucţiunile M. S Regelui în ce priveşte participarea Curţii Romîne la doliul Curţii din Viena.

E probabil chiar, ca A. S. R. să meargă la Viena.

Studiile liniei Paşcani-T.-Neamţu se continuă cu activitate. Traseul va fi de aproximativ 40 kilometri şi va înconjura dealul Paşcanilor.

Am anunţat zilele trecute o crimă sîngeroasă săvîrşită în comuna Isvoarele din jud. Prahova.

Mai mulţi lucrătorî italienî aŭ înjunghiat şi rănit cu focurî de revolver pe treî locuitorî din comună.

Faptul s'a petrecut Dumineca trecută. Criminalii s'aŭ făcut nevăzuţi şi primăria locală a anunţat parchetul de Prahova în aceeaşi zi. Aŭ trecut însă trei zile de la săvîrşirea crimei, şi tocmai Miercuri, în a patra zi a venit la faţa locului pomojnicul plăşei ca să cerceteze cazul. Din parchet nimenî nu s'a deranjat.

O crimă identică s'a mai săvîrşit cu cîtva timp înainte, la Azuga. Şi acolo aceiaşi nepăsare din partea parchetului; cercetarea faptului s'a lăsat tot pe mîna pomojnicului.

Şi ne mai plîngem de numărul mare al tîlharilor şi de bandele de haiduci cari cutreeră ţara!

Cursurile la şcoala normală de institutoare din Iaşi vor începe, din causa reparaţiunilor localului, abia la 15 Septembre.

Mai mulţi locuitorî din comuna Corbeanca, Ilfov ni se plîng în contra inginerului conductor al secţiei I din plasa Znagov, d. Mărgăritescu, care zilnic comite diferite neregularităţi şi abuzurî dăunătoare pentru obştea locuitorilor şi pentru judeţ, dar foarte profitabile inginerului.

Între altele, locuitorii ne spun că numitul inginer a încasat în banî şi în profitul său personal toate zilele de prestaţie din comunele Baloteşti şi Ştefăneşcî; că favorizînd pe proprietarul moşiei Corbeanca, un anume Cristodulo, căruia i-a hotărnicit moşia, a lucrat acestuia, cu zilele de prestaţie ale comunei, o şosea care leagă şoseaua comunală cu casa proprietarului situată într'un loc izolat, departe de sat; că iarăşi pentru a favoriza pe proprietar, cu de la sine putere a voit să schimbe locul pe care trebuia să se clădească primăria, situată în mijlocul comunei, cu un alt loc pe care proprietarul l'ar fi luat cu japca de la locuitorî.

Dacă d. prefect de Ilfov, cunoscînd toate acestea nu ia nicî o măsură, — *et pour cause.*—atragem atenţiunea d-lui ministru de interne.

Un atentat

Lupta descoperită dintre cele două clice guvernamentale din Teleorman, dintre procopiştii şi amicii d-lui Kiriţescu, a degenerat atît de mult, în cît azi trebuie să înregistrăm şi un atentat comis acum patru zile în contra d lui maior Baidac, preşedintele delegaţiunei judeţene.

D. maior Baidac nu e amic al procopiştilor şi în delegaţia judeţeană susţine o luptă vie cu procopiştii şi cu prefectul acestora, d. Bildiropol, izbutind în totd'auna să dejoace planurile procopiştilor şi să dea în două rînduri voturi indirecte de blam în contra prefectului, în ce priveşte ghezefturile din Roşiorî ale procopiştilor, voturi de blam înregistrate de noi la timp.

Acum cîte-va zile, d. maior Baidac se duce în Roşiorî avînd nişte afaceri. Trece prin strada principală, cînd de o dată e izbit în cap pe la spate cu un ciomag şi cade jos fără simţiri. Cîţi-va vecinî alarmaţi de strigătele de ajutor ale d-lui Baidac, ies din casele lor, îl ridică şi i dau, îngrijirile necesare.

Deşi casul fu denunţat imediat parchetului totuşi pînă azi agresorul n'a fost descoperit şi autorităţile locale nicî nu pun marî stăruinţe ca să-l descopere.

Atît d. Baidac, cît şi amicii d-lui Kiriţescu sunt convinşi că agresorul este un agent al procopiştilor şi în acest sens aŭ reclamat ministerului de interne şi de justiţie.

Mişcarea în Magistratură

Următoarele permutărî şi numirî s'aŭ făcut în magistratură, pe ziua de 1 Septembre:

D. Ath. Niţescu, procuror la Bacăŭ, trecut în aceiaşi calitate la Teleorman, în locul d-lui St Negulescu care trece la Bacăŭ.

D. C. G. Semaca, fost jude sindic, numit jude la ocolul Piatra, jud Neamţu, în locul d-lui G. G Vasescu.

D. G. Alexandrescu, substitut la Tutova, în aceeaşi calitate la Putna, în locul d-lui N. D. Chirculescu.

D. Aurel Ernescu, adjutor la ocolul Olteniţa, Ilfov, permutat în aceeaşi calitate la ocolul II Caracal, în locul d-lui Anghel Doiculescu, care trece la Olteniţa.

D. Theodor Vartic, actual copist grefier la ocolul III Iaşi, e numit adjutor de grefă la trib. Brăila, în locul d-lui M. Petrovici demisionat.

D. Dim. Sturdza a amînat visita pe care proiectase s'o facă d lui P. S. Aurelian, de oare ce trebuia să se întoarcă în Capitală ca să exprime baronului d'Aehrenthal regretele guvernului romîn pentru atentatul în contra Impărătesei Austriei.

A se vedea în pag. IV: Chestia zilei, afacerea Dreyfus (ştirî telegrafice); la vînătoare (nuvelă); din parlamentul spaniol; impresiile unui voluntar american.

ULTIMA ORA

Serviciul «Agenţiei Romîne»

Geneva, 31 August.—Arma care a servit lui Lucchesi pentru comiterea crimei a fost găsită. E o pilă triunghiulară, cu un mîner grosolan de lemn. Ea n'are nicî o urmă de sînge; vîrful armei e rupt, probabil în urma loviturei ce se produse cînd asasinul a aruncat-o.

Viena, 31 August.—Toate jurnalele continuă să mărturisească în mod foarte mişcător durerea lor, în privinţa morţii incomparabilei Suverane. Ele sunt unanime pentru a arăta mărimea de suflet, energia extraordinară profunda resignare şi devotamentul Impăratului care a ordonat ieri dispoziţiunile ce trebuesc luate la înmormîntarea Impărătesei. Impăratul a contramandat el însuşi manevrele din Ungaria.

Toate jurnalele constată excelenta stare de sănătate a Impăratului, si daŭ deslusiri mişcătoare asupra întîlnirei Impăratului cu membrii familiei sale, în special cu Archiducesa Maria-Valeria; tatăl şi fiica aŭ rămas îmbraţişaţi, plîngînd cîte-va minute.

Preparativele pentru decoraţiunile de doliŭ încep să ia un aspect măreţ.

Chiva Ţiganca

Sfîrşindu-se romanul **O noapte în Florenţa,** «Epoca» *(care a redus abonamentul său de la 30 la 20 leî pe an) va începe Luni, 31 August, publicarea în foiletonu a unui frumos roman istoric şi social, datorit cunoscutei scriitoare* **Comtesa Dash** (Aurélie Ghica),

Romanul, intitulat

Chiva Ţiganca

cuprinde peripeţiile cele mai mişcătoare, scenele cele mai duioase, cari vor fi cu atît mai gustate de cititorii lui cu cît teatrul acestor scene este chiar Ţara Romînească.

Chiva Ţiganca

este unul din romanele cele mai isbutite ale cunoscutei scriitoare, şi cititorii noştri vor putea să-l judece după adevărata lui valoare.

DIMITRIE ENESCU
Restaurant şi Grădină
cu
BUCATARIE ALEASA
Bucureşti, Strada Sfintu Ionică

Dr. N. Stavrescu

fost intern al spitalelor şi Institutului «Maternitatea»
Strada Dreaptă, No. 28

Liceul „KAPRI“

sub direcţiunea d-lui
Dr. G. COMAN
No. 37, Str. Ştirbeî-Vodă, No. 37

Cursurî primare. Liceŭ clasic şi real complect. Preparaţiunî pentru şcoala militară, şcoala comercială şi şcoala de podurî şi şosele. Liceul este autorizat de onor. minister al Instrucţiunei publice a elibera certificate equivalente cu cele eliberate de şcoalele publice ale Statului.

Se primesc elevî internî, semi-internî şi externî. Asemenea se primesc elevî internî carî vor să urmeze la unul din liceele Statului.

Acest institut de instrucţiune şi educaţiune este situat în centrul oraşului, într'unul din cartierele cele mai sănătoase şi elegante ale Capitalei, în apropiere de liceele Sf. Sava şi Lazăr în dosul grădinei Cismigiu.

Direcţia are deosebită atenţie pentru îngrijirea elevilor şi alegerea corpului didactic numaî dintre profesoriî ceî mai distinşi.

Resultatele esamenelor ultimilor aniî şi rapoartele delegaţiunilor Ministeriale vorbesc în destul pentru reputaţia acestui institut.

Localul este unul din cele mai spaţioase, clădit anume pentru liceŭ avînd clase şi dormitoare spaţioase şi igienice din toate punctele de vedere.

Limbile moderne se predaŭ de la clasa I primară, iar pentru practica limbelor franceze şi germane s'aŭ adus pedagogî din Franţa şi Germania într'adins.

Pentru elevii, ce vor să se pregătească pentru şcoala militară s'a înfiinţat curs deosebit sub conducerea a doi domnî căpitanî.

Asemenea s'a dat o estindere mai mare şi cursului de limba greacă modernă punîndu-se sub conducerea d-lui Demosthènes Roussos, doctor în litere şi filosofie de la Universitatea din Lipsca, Musica instrumentală va fi obligatorie rămînînd ca elevii să'şi aleagă instrumentul ce datoresc a învăţa. Îngrijirile deosebite, mîncare substanţială şi la discreţie. O deosebită atenţie se va da gimnasticei şi musicei vocale. Sit. 31

Director; **Dr. G. COMAN**
Director de studiî; **M Murcşianu**

www.dacoromanica.ro

CHESTIUNEA ZILEI

Afacerea Dreyfus

Se face revizuirea?

Le Jour apelează la patriotismul judecătorilor sfătuindu-i să nu admită revizuirea. Drumont îl numeşte «Dreyfusardul Loevy» pe Loew, preşedintele Inaltei Curţi. Marele antisemit conjură guvernul să nu încredinţeze acestui agent al sindicatului Dreyfus, actele cari conţin atît de grave secrete de Stat.

Siècle pune următoarele întrebări, la cari nu s'ar putea răspunde de cît prin desbaterea publică a revizuirei:

E adevărat că ambasadorul Tornielli înainte de a se produce depeşa falşificată, a înştiinţat pe d-nul Hanotaux de falşitatea ei? E adevărat că Hanotaux şi-a dat cuvîntul de onoare că statul-major nu se va servi nici odată de acest document falş? E adevărat că Hanotaux a informat, după cum era dator, pe dd. Melline şi Billot, despre acest falş, precum l'a pus în cunoştinţă şi pe şeful statului-major, Boisdeffre? E adevărat că Hanotaux a cerut în zadar în consiliul de miniştri, ca să nu se dea curs urmăririi contra lui Zola, să se înlocuiască Boisdeffre şi să se revizeze procesul Dreyfus? Este exact că toate aceste precedente au fost comunicate deputatului Cavaignac? Este exact că acel Picard care a fost găsit spînzurat, ar fi fabricat scrisoarea falşă? Este exact că Henry a spus numele complicilor săi? E adevărat că «scrisoarea Impăratului german» dată lui Rochefort de un înalt oficer al Statului-major, a eşit tot din acea fabrică de documente falşe?

Jour în numărul său de la 8 Septembre, asigură că ministrul de războiu, generalul Zurlinden va termina în aceeaşi seară studiul său asupra materialului de acte în afacerea Dreyfus şi îl va comunica ministrului de justiţie cu o notă mai lungă în care îşi va exprima convingerea sa despre vinovăţia lui Dreyfus.

Libre Parole afirmă că generalul Zurlinden e hotărît mai curînd să demisioneze, de cît să consimtă la revizuirea procesului Dreyfus.

Rappel, dimpotrivă, anunţă că ministrul de războiu şi toţi colegii săi din minister sunt ferm decişi să procedeze la revizuire.

Mai multe gazete—zice o telegramă particulară a lui *Neue Freie Presse*,—anunţă că în ultimul consiliu de miniştri s'a hotărît a nu se convoca parlamentul, în contra dorinţei exprimate de unii deputaţi.

Deputatul Castelin a adresat o scrisoare lui Brisson în care îl sfătueşte să nu admită revizuirea publică căci e primejdioasă şi n'ar servi de cît duşmanilor Franţei.

Mandat de aducere contra lui Esterhazy.

Esterhazi e tot invisibil. Autorităţile se ocupă iarăşi de dînsul. Zilele trecute comisarul de poliţie Martin, voind să invite la poliţie pe ex-maior, în urma noilor dovezi date parchetului de Cristian Esterhazy contra vărului său,— Esterhazy nu era acasă. Nici mai tîrziu nu se arătă la poliţie, unde veni prin poştă o lungă scrisoare a sa, în care declară că nu va apărea în faţa tribunalului pînă ce nu i se vor înapoia scrisorile şi actele pe cari judecătorul de instrucţie Bertulus i le-a secuestrat. Această scrisoare fu comunicată procurorului general care dădu un mandat de aducere contra lui Esterhazy.

Corespondentul din Londra al ziarului *Soir* anunţă că Esterhazy ar fi de cîte-va zile în Londra, unde aşteaptă desfăşurarea evenimentelor. Dacă se va hotărî revisuirea procesului Dreyfus, Esterhazy nu se va mai întoarce în Franţa.

Scrisorile Impărăteşti

Tribuna din Roma, primeşte din cercurile autorisate din Paris, o depeşă după care contele Münster, la dorinţa Impăratului, s'ar fi dus la ministrul de externe, pentru a declara din nou că pretinsele scrisori ale Impăratului german sunt falşificate şi că dînsul e autorizat să'şi ceară concedierea, în caz cînd guvernul francez s'ar servi de ele într'un proces.

Un monument pentru Henry

In casa cu No. 87 din strada Blanche, s'a expus un registru de subscripţie pentru ridicarea unui monument lui Henry. Iniţiatorul este un oare-care X. C. Numele lui Cavaignac figurează în fruntea listei.

Părerea unui deputat

Deputatul dreptei, Rammel, al cărui frate colonel Rammel făcea parte din tribunalul militar care a achitat pe Esterhazy, ameninţă pe Brisson prin o telegramă că nu va putea proceda la revizuire fără să consulte Camerile. Odată ce a pus în curent Camerile cu afacerea Dryfus, Brisson depinde de votul lor. Falşificarea unui singur document, pe care Cavaignac l'a citit la tribună în mod superficial, nu poate slăbi însemnătatea lucrului judecat, mai ales că falşul s'a produs după pronunţarea sentinţei în afacerea Dreyfus.

Afacerea Dreyfus

Paris, 29 August. — ***O notă a Agenţiei*** Havas ***desminte ştirea care zice că d. Contunier, directorul afacerilor criminale şi a graţiilor de la ministerul de justiţie şi-a exprimat părerea că revisuirea procesului Dreyfus este în mod legal imposibilă.***

D. Brisson a convorbit cu generalul Zurlinden şi cu d. Sarrien.

Paris, 29 August. — **După *le Soir*, generalul Zurlinden a remis d-lui Sarrien dosarul Dreyfus, cu o declaraţie că este cu hotărîre în contra revisuirii.**

Dacă cabinetul va persista în ideea sa despre revisuire, generalul Zurlinden îşi va da demisia.

Prima luptă

Impresiunile unui voluntar american

Din grămada de impresiuni şi suveniruri din războiul ispano-american, care aŭ umplut ziarele din Statele-Unite, o scrisoare a unui simplu soldat din armata de la Santiago, şi publicată în *Chronicle*, merită toată atenţiunea. Nici unul din reportajele corespondenţilor militari, telegrafiate de pe cîmpul de luptă saŭ făcute îndelete acasă, nu poate să întreacă istorisirea sinceră şi pitorească a tînărului soldat Patrick Lavey, din primul regiment de cavalerie din Statele Unite, narînd starea lui sufletească în ziua primei lupte. O reproducem aproape în extenso:

«Abia aŭ trecut cîte va luni de cînd n'am mai scris la *Chronicle*, şi în acest scurt timp s'aŭ petrecut evenimentele cele mai interesante şi cele mai mişcătoare din viaţa mea. Interesante, fiind-că o adevărată luptă în care gloanţele şi alte soiuri de proiectile îţi şueră pe la urechi, ameninţînd să sfărîme în ţăndări vre-o parte importantă a corpului era o experinţă nouă pentru mine. Mişcătoare, pentru că nici o dată, mai înainte, în viaţa mea puţin accidentată, nu m'am găsit într'o asemenea situaţiune: vecinii mei căzeau în juru-mi, care mort, care rănit de moarte şi tipetele camarazilor mei răniţi se ridicaŭ mai puternice de cît zgomotul luptei, în tocmai ca mugetul unei tempeste.

«Condeiul meŭ nu poate descrie sensaţiunea care mă coprinse, cînd am auzit pe bravul meŭ căpitan comandînd: «Cu cartuşele cu gloanţe; încărcaţi!» Şi nimeni pe pămînt, afară de acei cari aŭ fost la războiŭ, nu poate înţelege ce însemnează această comandă pentru un om care îşi expune pentru întîia oară pieptul într'o luptă. Oricît de brav ar fi el, se îngălbeneşte ca ceara şi tremură vargă».

Soldatul Lavey istoriseşte detaliat cum s'a înregimentat şi oboselele marşurilor de noapte pînă aproape de locul de luptă.

După oare cari reflecţiuni melancolice asupra armatei în general, Lavey se întoarce la luptă.

Erau ceasurile 3 de dimineaţă.

«Într'o jumătate de oră regimentul era gata pe drumul spre Santiago. Cînd se lumina de ziuă, noi ne munceam prin crînguri şi prin mlaştine, oprindu-ne din cînd în cînd pentru a ne odihni, căci atmosfera era înăbuşitoare pe acele înălţimi. Am mers pînă la orele 8 dimineaţa, cînd ne-am oprit. Spaniolii fuseseră zăriţi. Atunci am auzit pe căpitanul: «Cu cartuşele cu gloanţe; încărcaţi!»

«M'am uitat împrejur la camarazii mei. Vroiam să văd întîlnirea unui om, imediat înaintea unei lupte şi afirm că din zece, nouă eraŭ galbeni ca şofranu. Puştile încărcate, aşteptaŭ ordinul să înaintăm. Fiecare minut ni se părea lung cît un an, stînd în aşteptare sub soarele care ne ardea ca focul din infern.

«În sfîrşit, ordinul de pregătire sosi. Căpitanul se puse în faţa frontului şi ne spuse:

«— Soldaţi! Spaniolii aŭ fost zăriţi la 500 de metri d'aci. Se poate să dăm piept cu dînşii şi voesc ca fie-care soldat să fie cu sînge rece şi să asculte ordinele mele. Să nu trageţi fără comanda mea şi să fiţi liniştiţi.

«Ce aer majestos avea acest nobil ofiţer, spunînd aceste cuvinte soldaţilor săi! Simţeam cum l'aşi urma bucuros pînă la moarte.

«Ne puserăm în mişcare şi înaintarăm în ordine.

«De o dată furăm cu toţi zbuciumaţi. Spaniolii traseră asupra noastră cîte-va salve, cari însă nu produseră nici o panică în rîndurile noastre.

«Căpitanul scoase revolverul din toc şi cu o voce sonoră dete comanda: «Spre stînga în tiraliori» şi alergă să se aşeze în fruntea noastră. Gloanţele cădeaŭ în jurul lui ca grindina şi el nici nu băga în seamă.

«Înainte! comandă căpitanul; şi noi înaintarăm.

«Lupta începu; zgomotul era în adevăr înfiorător.

Spaniolii eraŭ după retranşamente, şi noi nu-i puteam vedea. Al 10 lea de cavalerie—negrii — intră în linie în dreapta noastră, *rough riderii*, în stînga, se băteaŭ ca nişte draci. Gloanţele şueraŭ ca viforul ernei pe d'asupra capetelor noastre. Un băet baiat căzu la cîţi-va metri înaintea noastră; cînd am trecut peste el, l'am văzut zbătîndu-se. Moartea era aproape. O expresiune de teroare era pe figura acestui om care se bătea în spazmurile agoniei.

«În acelaş moment, auzii glasul căpitanului strigînd: «Trimeteţi repede un doctor aci... iute soldaţi iute!» Înţeleseiŭ că vreunul din camarazii noştri era lovit. Locotenentul Byram, era pe drum în urma mea, cu ochii zgîiţi, cu revolverul în mînă şi rece ca un castravete.

«Îi ziseiŭ: D-le locotenent, s'a încins al dracului aci» El răspunse: «Aşa i bine, Lavey». În acelaş moment auzii o voce strigînd: «Oh! mamă! mamă! Dumnezeul meŭ!» şi înţeleseiŭ că un alt suflet e gata să treacă pe lumea cea-l'altă.

«— Fiţi agerі, soldaţi, fiţi agerі» strigă căpitanul; o descărcătură bună, face mai mult de cît o mie de focuri în vînt.

«Vocea lui răsuna ca vibraţiunile trăznetului, copleşind tumultul luptei şi ca un leŭ se repezea înaintea morţii, îndemnînd pe soldaţi să fie liniştiţi şi să tragă în jos, pînă cînd, la urmă, fu rănit de moarte. El strigă, atunci: «Regulaţi-i bine, soldaţi!» şi căzu bătîndu-se cu moartea.

«Ce păcat că nici unul din grămada de ziarişti care a urmat pe ***rough-riderі***, cari aŭ descris pe colonelul Roosevelt şi cari aŭ istorisit în termeni călduroşi în toate ziarele din New York, moartea tragică a lui Caprov şi a lui Fish,—ce păcat că n'aŭ fost acolo să vadă căzînd pe acest brav căpitan şi să-l audă strigînd, cu o voce vibrătoare: «Regulaţi-i bine, soldaţi!»

«Dar acest eroŭ n'are trebuinţă de laude prin ziare; memoria lui va fi veşnic adorată de către oamenii lui cari l'aŭ văzut căzînd, s'ăldat în sînge şi desfidînd încă pe inamic. Căpitanul Knox, fu transportat în urmă; lupta încetă şi Spaniolii băturâ în retragere.

Aceasta este istorisirea bătăliei de la Quesina, unde 1 800 de Americani aŭ luptat în contra a 4,000 de Spanioli.

Din parlamentul spaniol

Agenţia Română ne-a transmis o telegramă cu puţine amănunte asupra şedinţei cortezilor de la 7 Septembre. Găsim în jurnalele străine următoarele, despre cele petrecute în acea şedinţă furtunoasă:

O propunere semnată de toţi deputaţii republicani face guvernul răspunzător, căci n'a luat măsurile necesare pentru a duce războiul la un bun sfîrşit; apoi pentru că a primit o pace ruşinoasă şi în sfîrşit, pentru că a violat constituţia.

Preşedintele Camerii anunţă şedinţă secretă. Salmeron declară atunci, că deputaţii republicani vor aduce la cunoştinţa publică toate discuţiunile din şedinţa secretă şi că sunt hotărîţi a divulga orice secret li se va comunica de guvern.

Ministrul president Sagasta neadmiţînd ca chestiunea protocolului păcii să fie discutată în şedinţa publică, deputaţii republicani şi carlişti părăsesc Camera protestînd. Romero Robledo, disident conservator, ameninţă că va adera la această hotărîre.

Camera hotărî atunci în şedinţă secretă cu 102 voturi contra 45, a pune în desbatere în şedinţă secretă, propunerea republicanilor.

Dar deoarece republicanii, disidenţii conservatori şi carliştii părăsiseră sala, desbaterile nu se putură continua şi fu ridicată şedinţa.

Deputaţii republicani şi carlişti se întruniră apoi la o consfătuire, dar nu putură ajunge la nici o înţelegere hotărîtă; consfătuirile continuă.

După cum spun gazetele din Madrid, guvernul ar fi rămas foarte surprins că în şedinţa menţionată conservatorii nu l'aŭ sprijinit în chestiunea păcii. Toate jurnalele exprimă temerea, că guvernul va cădea.

NUVELA

La vînătoare

Aventura aceasta s'a întîmplat acum 25 de ani.

Raul avea atunci mustaţa seducătoare şi privirea îndrăsneaţă; dar nu cu aceste avantagii spera el să stabilească recordul măcelului de iepuri şi de potîrnichi.

Invitat să vîneze în împrejurimile castelului Bussigny-les-Tronches, sosise în ajun cu cîinele său, dresat special şi dormise la castel. A doua-zi dimineaţă, încălţat cu cizme de piele galbenă, cu şapcă de lutră, cu puşca pe umăr, Raul apuca pe drumul ce-i se indicase şi se înfunda în deşişurile deja ruginite de vîntul umed de toamnă.

Apucă pe cărări grunzuroase, străbătu şesuri nisipoase, umblă iar pe cărări, străbătu din nou şesuri, fără să aibă ocasiunea a trage un singur foc de puşcă.

De odată, cîinele său dădu din coadă, întinse botul la pămînt şi începu să meargă la tăcăneală, ca şi cum ar fi luat o urmă. Raul făcu de asemenea . . . adecă nu dădu din nimic şi nu întinse nici un bot, dar îşi urmă cîinele, intrigat.

După un sfert de ceas, sosiră amîndoui în faţa unei căsuţe acoperită cu verdeaţă, aşezată în mijlocul unei grădini. Cîinele dădu şi mai tare din coadă şi scoase o limbă de un cot, lăsînd să-i curgă balele.

Raul strigă. O tînără şi nu tocmai rău femee se arată.

— Bună ziua, domnule, zise ea.

— Bună ziua, frumuşică, răspunse Raul,

— Ce voeşti, mă rog?

— Zău că nu prea ştiu nici eu!... Cîinele meu m'a adus aici, mirosind tot drumul...

— Înţeleg ce e, căţeaua noastră umblă după vînătoare...

— Şi eu.

— Cum?

— Vreau să zic: sunt la vînătoare.

— Voeşti ceva răcoritor?

— Bucuros.

— Rîul intră în modesta locuinţă, sorbind gazda cu ochii.

— Ştii că mi pare rău, începu el, să văd o tînără frumuseţă mucezind în fundul cotrilor?

— Ce să-i faci, domnule, sunt nevoită să stau cu bărbatu-meu!

— Ai bărbat?

— Da... pîndarul castelului.

— A! a!... a propos, trebue să aibă vînat, bărbatul d tale? Aşi cumpăra bucuros, ca să nu mă întorc cu mîna goală.

— In adevăr, are epuri şi potîrnichi.

— Sunt împuşcate de curînd?

— Cred şi eu!.. Ion braconierul le-a împuşcat el însuşi astă noapte şi le a adus azi dimineaţă bărbatului meu.

— Vrei să-mi le arăţi?

— Cu plăcere... Vino pe aici!

Atrase pe Raul într'un fel de mică şură în care eraŭ întinse vre o două-zeci de cadavre.

— Nu trebue să-i fie urît bărbatului d tale! zise vînatorul apucînd tînăra femee de mijloc şi sărutând-o lîngă ceafă.

— A! vezi, nu tot aşa şi eu! exclamă aceasta.

— Aş putea să ţi ţin de urît astăzi, dacă'l vrea?

Şi un gest îndrăzneţ urmă cuvintelor sale, cînd de-odată se auziră lătrături vesele. Pîndarul intră.

— Ce faceţi acolo? întrebă noul venit pe cele două personagii cari abia avus seră vreme să reia o poziţiune cuviincioasă

— Nu vezi? zise femeia; domnul voia să-i arăt vînat.

— Cu blană saŭ cu pene?

— Cu blană, răspunse Raul, cu blană!

Rach

DE VÂNZARE

Locuri Parcelate

DE LA

1 LEU şi 50 BANI

METRU PATRAT

pînă la 50 BANI

Pe Malul Mărei negre

ŞI LACUL TECHIR GHIOL

în condiţiuni de plată FOARTE AVANTAGIOASE

acută în timp de 4 ani în 16 rate trimestriale

Intreaga această localitate este foarte mult căutată din cauză că a fost recunoscută de autorităţile sanitare ca cea mai salubră din toată Dobrogea, atît ca climă cît şi pentru calitatea apei laculuî ce o învecinează. Probă de aceasta este că Eforia Spitalelor din Bucureşti a construit un Spital Maritim (Sanatorium).

Ori-ce informaţiuni precum şi pentru planul de situaţiune al asestei localităţi se vor trimite franco la cerere de către proprietarul

D-nul I. MOVILA

Bucureşti, Str. Doamnei, 27.

DE CITIT

De aceia ce sufer de

BOLI DE PELE, BUBE DULCI, DARTRE, BUBOAIE, etc.

Sunt puţine bolî aşa de neplăcute ca bolile de piele. Ele produc mîncărimi penibile. Se simte o durere mare cînd se loveşte partea bolnavă, o supărare mare cînd un buboiŭ de exemplu se freacă de guler saŭ de haină. Adesea, aceste bolî vă împedică de a dormi, fie de durerea ce se simte, fie pentru că se sprijină pe pat pe partea bolnavă.

Cîte odată este primejdios de a voi să opriţi prin pomade saŭ doctorii externe o boală de pele, căci sîngele este acela care dă afară prin acest mijloc umorile rele ce conţine. Şi dacă se sileşte boa a să reintre, este de temut ca acriciunea sîngelui, ne mai putînd să iasă, causează tumorî interne, adesea foarte grave.

Eczema externă este o depuraţiune naturală

Este mai bine să îngrijiţi bolile de pele, bubele dulcî, dartrele, buboaiele, eczema, bolile pielei păroase, etc, depurînd însuşi sîngele.

Mijlocul cel mai simplu, cel mai sigur şi cel mai economic de a combate aceste afecţiuni aşa de penibile, consistă în a lua la fie-care masă apă de Gudron.

Altă dată, se punea gudron în fundul unei carafe, se umplea carafa cu apă şi se mişca de două orî pe zi, timp de o săptămînă, înainte de a o întrebuinţa. Apa neputînd disolva de cît o foarte mică cantitate de gudron, se obţinea astfel un produs foarte puţin activ şi de un gust acru şi neplăcut.

Un farmacist din Paris, d-nu Guyot, a reuşit acum treî-zeci de anî, să facă gudronul solubil în apă şi mulţumită acestei invenţiuni, se găseşte azi la toţi farmaciştiî, sub numele de Gudron de Guyot o licoare foarte concentrată de gudron care permite să se prepare la minut, la trebuinţă, o apă de gudron foarte limpede şi foarte eficace.

Se toarnă o linguriţă saŭ două de gudron în fie-care pahar de apă saŭ de băutura ce se obişnueşte la masă şi se obţine astfel o băutură foarte igienică.

Intrebuinţarea gudronului Guyot, luat la fie-care masă în mod regulat şi neîntrerupt este de ajuns pentru a vindeca cele mai adese orî bolile de pele cele mai tarî şi mai vechî. De asemenea este bine să se spele partea bolnavă, bubele dulcî, dartrele, buboaiele, ete. cu gudronul Guyot, fie pur saŭ amestecat cu puţ nă apă.

FOIŢA ZIARULUI «EPOCA» 1

COMTESA DASCHI

CHIVA ŢIGANCA

CAPITOLUL I

Franţa şi Moldova

In cea din urmă zi a lunei lui Iunie, anul 169... într'o seară caldă, nişte călători urcaŭ coasta Carpaţilor, pe partea care domină frumoasa vale a Romanului.

Această trupă se compunea din două tineri cari mergeaŭ alături, vorbind încet, iar la cîţi-va paşi mai în urmă, veneaŭ servitorii lor.

Infăţişarea acestor oameni, la epoca şi în ţara în care se aflaŭ era afară din cale neobicinuită.

Cel mai înalt şi mai în vîrstă dintre cei două tineri, poruncea la toţi. De şi tovarăşul său părea că se găseşte în aparenţă pe un picior de egalitate, totuşi se putea întrezări o mică deosebire în apucăturile şi în vorbele sale. Amîndoui purtaŭ costumul Curţei lui Ludovic IX; al celui d'întîiŭ părea mai simplu dar de un gust mai ales; îl sta minunat de bine, cu faţa-i nobilă şi regulată, cu părul negru, cu ochii săi pătrunzători, cu talia sveltă, în sfîrşit cu o frumuseţe desăvîrşită, serioasă, moderată, de o uşoară ironie în surîs, şi de farmecul tinereţei, pe care nimic nu o poate înlocui nici defini.

Cel-l'al călător, înnalt, bine făcut, mlădios ca o smicea, părea mai tînăr cu doi saŭ trei anî. Chipul său, cu totul francez, avea o expresiune voioasă şi îndrăsneaţă, tipul caracteristic al naţiunei franceze. Privea adesea pe tovarăşul său, respectos şi frăţeşte tot de-odată, lăsîndu-l să meargă înnainte şi căutînd să-l ferească de alunecuşurî; îl zicea monseniore saŭ principe, pe cînd cel-l'alt îl numea cu faniliaritate Ludovic.

In fruntea servitorilor se vedea mai întîi doi albanezi cu portul lor naţional. Unul în vîrstă cam de şai-zecî de anî, era de bună seamă, tatăl celui-l'alt care'l semăna foarte mult; după ei veneaŭ lachei francezi şi cîţi-va valeţi nemţi cari priveaŭ peisagiul cu un aer mai mult nepăsător de cît mirat.

— Ludovic, zise cel d'întîiŭ călător, adu-ţi aminte că cea mai mică pripeală ar putea să-mi strice toate planurile. Al uitat ceva din cele ce ţi am recomandat azi dimineaţă?

— Te încredinţez, principe, că'mi aduci bine aminte şi că veî fi mulţumit de mine. Dar oare-cum vom ajunge odată la acel castel de zîne, care par'că cu cît ne apropiem cu atît se depărtează mai mult?

— In curînd îl vom zări turnurile, dacă 'mi pot aduce bine aminte. De mult n'am mai venit p'aici, şi d'atunci am văzut multe.

— Şi eu vin pentru întîia oară, monseniore, cu toate că sunt tot moldovean, ca şi d-ta. Să nu crezi că vreaŭ să rîz de aceasta, căci ţiŭ la origina mea.

— Şi eu, scumpe marchize, îţi mulţumesc în numele patriei; noi *barbariî* suntem tot atît de patrioţi, ba poate şi mai mult de cît naţiunile civilizate.

— Ţara d-tale e destul de frumoasă ca să al dreptul să te mîndreşti cu ea, principe; iaŭ şi eu parte la această mîndrie.

— Aşa e! exclamă Moldoveanul, însă.. imaginaţia...

— Dar sîngele, unde-l laşi? Nu ştiŭ eu ce a făcut strămoşul meu, marchizul de Ronsard, cînd veni în Franţa cu al săi? Şi a schimbat numele de *Mărăcine* în acela de *Ronsard*, căci mărăcine însemnează *ronce* în franţuzeşte, după cum socotesc.

— Foarte adevărat! Dar ţi-am mai spus: nu eşti *Moldovean* ci *Muntean*; judeţul Buzăului de unde ţi tragi origina, este în ţara muntenească.

— De cîte orî îţi spuiŭ de strămoşul meŭ, îmi dai tot acelaşi răspuns; dar, Muntean orî Moldovean, nu este tot una?

— Din nefericire, nu! răspunse principele suspinînd.

— Sunt romîn, dacă este aşa, şi să nu mai vorbim de asta, cred că n'o să te împotriveşti? Aşi vrea să ştiŭ ce gîndeşte dezmeticul de Champagne, despre cele ce vede! negreşit că nu îndrăzneşte să latre. George 'l ţine în frîul disciplinei, dar cum are să şi scoată din capete diseară cînd mă va dezbrăca! Nu l'aşi schimba pe o mie de scuzi.

Principele, deprins cu fantaziile tovarăşului său, se mulţumi să zîmbească. Nu-l mai întrerupea de cît prin esclamaţiî scurte, cufundîndu-se din noŭ în gîndurile sale.

Ajungeaŭ la o cotitură a drumului unde se ridica un fel de monument fără formă, pe jumătate dărîmat; poate o fi fost un paraclis: crucea ciuntită şi răsturnată la pămînt, dedea temeiŭ acestei păreri. Cîte va pietre zăceaŭ împrejur. Pe cea mai mare şedea un bătrîn cu o înfăţişare ciudată. Barba-l albă ca zăpada, 'l cădea pînă la piept; capu-l pleşuv lucea la razele soarelui. Purta o cămaşă de pînză groasă, strînsă la mijloc cu un brîŭ verde, pantalonii i largi, îi veneaŭ pînă la genuchî; două bucăţi de pînză legate de pulpe cu sfoarî încrucişate, îi serveaŭ de ciorapi, d'asupra cărora aruncase o ipingea de postav vechiŭ, stacojiŭ, găurită, în care se învăli cu mîndrie, la înfăţişarea străinilor.

Lîngă dînsul se afla un tînăr, îmbrăcat întocmai ca şi el. Ca şi bătrînul, avea peliţa măslinie, cu ochi negrii şi lucitorî, cu dinţi de albeaţă nespusă. Se îndeletniceaŭ cu topirea plumbului într'un fel de căldăruţă, s'ar fi zis nişte vînătorî infernalî cari turnaŭ gloanţe vrăjite.

— Ludovic, zise prinţul mişcat, recunosc monumentul acesta, ba 'mî pare chiar că recunosc şi pe acest om.

— Putea-veî să-mi spuî şi mic cine este, căci sunt foarte mirat de ceea-ce văz aci, şi ceea ce seamănă cu o adunare de vrăjitorî.

— Nu te înşeli! Bătrînul acesta este regele unei lăi de ţiganî. Poate că acum face vr'un descîntec.

— Respectez credinţele doicii d tale, principe şi nu voi cuteza să rîz în faţa acestui respectabil suveran. Şi apoi 'mî insuflă respect şi mic. Al bunătate să-l întrebi, să vedem ce poate ştiinţa sa. De bună seamă ca şi el te recunoaşte.

Principele se apropie; ambiî ţiganî se sculară, ceea ce nu făcuseră pînă atunci. Abea vorbi şi bătrînul tresări, părînd a-l privi adînc, de şi era orb.

— Biue ai venit, măria ta, în ţară, răspunse el, după cîte-va minute.

— 'Ţi mulţumesc, reluă d. de Courtenay, de bună întîmpinare, însă eu nu sînt din locurile acestea, de şi am trăit în copilăria mea cîţi-va anî aci.

Bătrînul clătină din cap.

— Nu mi se cade să mă împotrivesc măriei tale, zise el.

Principele 'l aruncă o pungă; primind o, ganul se părea că-l face o graţie.

— Ingerii să te păzească şi să te apere de duhurile necurate.

In cursul acestei convorbirî, ochiî lui Ronsard nu se ridicase de la acea grupă ciudată, tînărul ţigan, împărtăşindu-i curiositatea, îl examina încă şi cu mai multa mirare. Nici unul nici altul nu 'şi vorbiră, şi cu toate astea Ludovic simţi un fel de prevestire rea în faţa acelui netot. Simţi inima stringîndu-i se şi i se părea că un pericol 'l ameninţă pe dînsul orî pe prietenul său, căruia 'i consacrase viaţa. Se dete înapoi ca un fel de nelinişte.

— Să mergem înainte, zise el. Noaptea se apropie şi nu vom putea să intrăm în castel.

— Pe orî ce vreme poate intra cine-va la Teodor Cantemir, adaose monarhul cerşător, cu îngîmfare; porţile locuinţei sale sunt pururea deschise ospitalităţei.

— L auzî, amice! adause prinţul, traducîndu-i fraza.

Iată moravurile acestei ţărî barbare.

— Nu seamănă de loc cu ale Franciei noastre, principe; unde naiba, îndată ce a înnoptat să mai poţi găsi o uşă deschisă şi cu astfel de vecinî. Dar cum te-a cunoscut? De bună seamă, că prin puterea magiei sale.

Vorbind astfel, se depărtară de ţiganî, apucînd pe drumul castelului... Slujitoriî, cari se opriseră şi eî, porniră de asemenea la drum. Trecînd pe dinaintea bătrînului, George 'i şopti un cuvînt căruia acesta'i răspunse şi se înţeleseră foarte bine.

— La Fleur, zise Champagne, soţului său, ce zici de omul acesta?

— Nu mi ar plăcea să-l întîlnesc peste două ore, fără ca să am ceva în mînă.

— Oh! ce ţară, Doamne apără!

— Voinţa monseniorului este să nu faceţi nici o reflecţie despre ceea-ce vedeţi, de cît cînd veţi fi singurî, întrerupse George cu asprime.

— Vrea să ne facă muţi, murmură Champagne; ducă-se dracului astfel de oameni, nu poţi să mai rîzi de loc cu eî.

(Va urma)

Bucureşti, Tipografia «HELIADE», Clemenţei No. 3. C. No. 104.—Exemplare 10.000. Girant: State Elefterescu.—(Telefon «Epoca»).

www.dacoromanica.ro